

NEREVIDIRANO POROČILO O POSLOVANJU DRUŽBE DARS V PRVEM POLLETJU **2024**

DARS

Ljubljana, avgust 2024

Kazalo

Kazalo	2
Izjava o odgovornosti uprave	3
I.1 Podatki o družbi	4
I.2 Ključni poslovni podatki	6
I.2.1 Poudarki poslovanja	7
I.3 Pomembni poslovni dogodki od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024	9
I.4 Pomembni poslovni dogodki po 30. 6. 2024	10
I.5 Poslovna tveganja	12
I.6 Finančno poslovanje in upravljanje finančnih tveganj	14
I.7 Analiza poslovanja	18
I.8 Povzetek nerevidiranega računovodskega poročila	20
Računovodski izkazi družbe DARS	20
Pojasnila k računovodskim izkazom	23
Kratice in okrajšave	47

Izjava o odgovornosti uprave

Uprava DARS, odgovorna za sestavo polletnega nerevidiranega poročila o poslovanju družbe DARS v prvem polletju 2024, izjavlja, da so računovodski izkazi družbe DARS za obdobje, ki se je zaključilo 30. junija 2024, pripravljeni tako, da dajejo resničen in pošten prikaz premoženjskega stanja in poslovnega izida družbe. Pri pripravi izkazov za prvo polletje 2024 so bile upoštevane enake računovodske usmeritve kot pri pripravi letnih računovodskih izkazov družbe DARS za leto 2023. Računovodske ocene so pripravljene pošteno in preiščeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarjenja in ob predpostavki nadaljevanja poslovanja družbe DARS v prihodnosti.

Uprava izjavlja, da je nerevidirano poročilo po našem najboljšem vedenju sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov in Slovenskimi računovodskimi standardi.

Uprava je odgovorna za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje in ohranjanje vrednosti premoženja družbe DARS ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Mag. David Skornšek

predsednik uprave

Alenka Muhič

članica uprave

Mag. Andrej Ribič

član uprave

Rožle Podboršek

član uprave/delavski direktor

Celje, 19. avgust 2024

I.1 Podatki o družbi

Naziv	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d. DARS d.d.
Sedež	Ulica XIV. divizije 4, 3000 Celje Telefon: (03) 426 40 71 Telefaks: (03) 544 20 01
Izpostava	Dunajska 7, 1000 Ljubljana Telefon: (01) 300 99 02 Telefaks: (01) 300 99 01
Spletne strani	www.dars.si www.promet.si www.darsgo.si evinjeta.dars.si
Leto ustanovitve	1993
Registrski vložek	1/06158/00, Okrožno sodišče v Celju
Organiziranost družbe	Delniška družba
Ustanovitelj in delničar	Republika Slovenija
Matična številka	5814251000
Identifikacijska številka za DDV	SI92473717
Osnovni kapital	2.086.559.144,07 EUR
Število izdanih delnic	55.650.231 imenskih kosovnih delnic

Družba DARS je bila ustanovljena na podlagi ZDARS leta 1993, poslovati pa je začela 1. 1. 1994. Do 31. 12. 2003 je imela status javnega podjetja v obliki delniške družbe, od 1. 1. 2004 pa ima položaj delniške družbe kot gospodarske družbe. Edina ustanoviteljica in delničarka družbe DARS je Republika Slovenija, ki jo v skladu z novim Zakonom o Slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1/Uradni list RS, št. 25/2014) zastopa Slovenski državni holding, d. d. (v nadaljevanju SDH). Družba DARS pri svojem poslovanju upošteva sprejeti Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, Kodeks upravljanja javnih delniških družb ter Priporočila in pričakovanja SDH kot upravljavca kapitalskih naložb Republike Slovenije, katerih cilj je vzpostaviti boljši sistem korporativnega upravljanja kapitalskih naložb države, urejenost družb in posledično boljše poslovanje družb.

Konec leta 2010 je začel veljati ZDARS-1, v skladu s katerim družba DARS:

- v imenu RS in za njen račun opravlja posamezne naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor ter naloge v zvezi s pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest;
- izvaja gradnjo avtocest v svojem imenu in za svoj račun;
- upravlja in vzdržuje avtocestne odseke, za katere pridobi koncesijo za gradnjo.

Država prek razvojnih dokumentov ohranja strateški nadzor nad razvojem avtocest z določanjem novih odsekov in rokov, v katerih morajo biti ti novozgrajeni odseki predani v promet.

ZDARS-1 določa status, naloge in obveznosti družbe DARS ter ureja stvarnopravna razmerja v zvezi z avtocestami. Družba DARS se je s tem zakonom preoblikovala v koncesionarja, ki mu je bila za obdobje trajanja koncesijskega razmerja podeljena stavbna pravica na zemljiščih, na katerih bo gradil, in prevzema vse finančne obveznosti, povezane z gradnjo avtocestnih odsekov. ZDARS-1 prav tako določa, da družba DARS v imenu RS in za njen račun

opravlja posamezne naloge, povezane s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor, ter naloge v zvezi s pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest. Zakon nadalje določa, da družba DARS nadaljuje gradnjo avtocest in hitrih cest, ki so se začele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1, ter da še naprej upravlja in vzdržuje obstoječe avtoceste in hitre ceste v RS.

V skladu z ZUJF, ki je začel veljati leta 2012, je stavbna pravica, ustanovljena v korist družbe DARS, odplačna.

I.2 Ključni poslovni podatki

Tabela 1: Ključni poslovni podatki

Ključni poslovni podatki v EUR	I–VI 2024	I–VI 2023	Indeks 2024/2023
Prihodki	265.614.947	252.795.931	105
Odhodki	186.785.826	176.343.051	106
Čisti prihodki od prodaje	249.496.239	239.667.047	104
Poslovni prihodki	257.605.950	249.209.072	103
Poslovni odhodki	169.739.191	158.553.522	107
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	87.866.759	90.655.550	97
EBITDA	192.536.836	189.360.590	102
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	61.486.715	61.926.833	99
	Na dan 30. 6. 2024	Na dan 30. 6. 2023	Indeks 2024/2023
Sredstva	5.198.226.248	5.181.428.877	100
Osnovni kapital	2.086.559.144	2.086.559.144	100
Kapital	3.392.972.882	3.260.045.650	104
Kazalniki			
EBITDA marža	77,17 %	79,01 %	98
ROE	3,66 %	3,84 %	95

Tabela 2: Pomembnejši podatki in nekateri kazalniki poslovanja družbe

	I–VI 2024	I–VI 2023	Indeks 2024/2023
Kazalniki poslovanja družbe			
Neto finančni dolg / EBITDA	2,56	3,25	79
Stopnja lastniškosti financiranja	65,27	62,92	104
Bruto dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	355.347	342.844	104
Iz bilance stanja na dan 30. 6. (v EUR)			
Skupna vrednost aktive	5.198.226.248	5.181.428.877	100
Osnovna sredstva	4.591.090.736	4.586.306.089	100
Finančne naložbe	504.627.305	522.759.234	97
Terjatve	94.550.164	64.160.308	147
Kapital	3.392.972.882	3.260.045.650	104
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev	169.114.833	152.026.985	111
Finančne obveznosti	1.438.330.587	1.567.899.929	92
Poslovne obveznosti	115.681.968	124.392.905	93
Trajnostni kazalniki			
Stanje zadolženosti na dan (v EUR)	1.420.923.589	1.552.708.639	92
Vračilo glavnice (v EUR)	69.575.974	67.724.122	103
Plačilo obresti (v EUR)	20.915.011	17.632.364	119
Realizacija investicij v imenu in za račun DARS (v EUR)	105.110.763	102.570.808	102
Število zaposlenih na dan 30. 6.	1.250	1.250	100
Poraba električne energije (v MWh)	9.237	10.780	86

	I–VI 2024	I–VI 2023	Indeks 2024/2023
Dolžina izvedenih gradbenih del pri obnavljanju AC (v km)*	5,3	42,3	13
Delež bolniške odsotnosti	6,95	7,10	98
Obseg izobraževanj v urah na zaposlenega	9,84	10,63	93

*Na presečni dan je bila v teku izvedba obnov v skupni dolžini 27,8 km.

Metodologija izračuna:

Poslovni prihodki = čisti prihodki od prodaje + drugi poslovni prihodki + usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve

Poslovni odhodki = stroški materiala + stroški storitev + stroški dela + odpisi vrednosti + drugi poslovni odhodki

Poslovni izid iz poslovanja (EBIT) = poslovni prihodki – poslovni odhodki

Dobiček iz poslovanja pred odpisi vrednosti (EBITDA) = poslovni prihodki – poslovni odhodki + odpisi vrednosti

Čisti poslovni izid obračunskega obdobja = prihodki – odhodki – davek iz dobička – odloženi davki

Donosnost na kapital (ROE) = čisti poslovni izid obračunskega obdobja / povprečni lastniški kapital obdobja

EBITDA marža = EBITDA / čisti prihodki od prodaje

Stopnja lastniškosti financiranja = kapital / skupna vrednost aktive * 100

Bruto dodana vrednost na zaposlenega = (poslovni prihodki – stroški materiala – stroški storitev – drugi poslovni odhodki) / povprečno število zaposlenih

I.2.1 Poudarki poslovanja

Družba DARS je v obdobju od januarja do junija 2024 dosegla naslednje rezultate:

- Družba DARS je v prvem polletju leta 2024 ustvarila 257,6 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je za 8,4 milijona evrov več kot v enakem obdobju lani.
- Družba DARS je v prvem polletju 2024 prodala več kot 3,76 milijona vinjet, kar je 18,5 tisoč prodanih vinjet več kot v enakem obdobju preteklega leta.
- Z načelom »onesnaževalec plača« DARS udejanja s svojo cenovno politiko cestninjenja težkih vozil, ki infrastrukturno pristojbino diferencira glede na vpliv vozil na okolje (družbeni stroški onesnaževanja zraka) ter s tem pozitivno vpliva na okolje in kakovost zraka, saj imajo uporabniki spodbudo, da za vožnjo po Sloveniji uporabljajo vedno čistejša vozila. Iz tega razloga so kljub povečanemu prometu prihodki iz naslova cestninjenja tovornih vozil primerljivi z letom 2023.
- Družba DARS zasleduje cilj, da s cestninskimi prihodki pokrije vse stroške cestninskih cest oziroma čim večji delež le-teh. V letnih stroških cestninskih cest predstavljajo največji delež stroški investicije v infrastrukturo, skupaj s stroški financiranja, poleg teh se upoštevajo tudi tekoči stroški, povezani z upravljanjem, rednim in investicijskim vzdrževanjem ter cestninjenjem.
- Poslovni odhodki družbe DARS so znašali 169,7 milijona evrov, kar je za 7 % več kot v enakem obdobju preteklega leta.
- Poslovni izid iz poslovanja (EBIT) je v obdobju od januarja do junija 2024 znašal 87,9 milijona evrov, kar je za 3 % manj kot v enakem obdobju preteklega leta.
- Dobiček iz poslovanja pred obrestmi, amortizacijo in davki (EBITDA) je dosegel 192,5 milijona evrov, kar je za 2 % več kot v prvem polletju leta 2023. EBITDA marža predstavlja 77-odstotni delež v čistih prihodkih od prodaje.
- Po obračunu davka iz dobička je družba DARS prvo polletje leta 2024 zaključila s čistim dobičkom v višini 61,5 milijona evrov, kar je za 440 tisoč evrov manj kot v enakem obdobju leta 2023.

- Z vzdrževanjem likvidnostne rezerve v obliki depozitov in s pridobljenimi dolgoročnimi kreditnimi linijami zagotavljamo visoko raven likvidnosti družbe DARS, ki je v vsakem trenutku sposobna izpolniti vse dospele obveznosti. Za dolgoročno vzdržnost poslovanja družbe bo treba poleg refinanciranja vsakoletno prilagajati tudi cenik cestnine, ki bo omogočal vzdrževanje ustreznega obsega prihodkov za pokritje celotnih infrastrukturnih stroškov in servisiranje dolga.
- Vlada je 26. 6. 2024 izdala Uredbo o spremembi Uredbe o cestnini za uporabo cestnega predora Karavanke, Sklep o določitvi višine cestnine za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg, in soglasje k Spremembam Cenika cestnine za uporabo cestninskih cest. Zaradi enake obravnave lahkih in težkih vozil se je za indeksacijo predornine za težka vozila ter infrastrukturne pristojbine uporabila stopnja, po kateri so bile v letu 2023 zvišane cene vinjet. Začetek veljavnosti sprememb je bil določen s 15. 7. 2024.
- Trenutno največji investiciji družbe DARS sta izgradnja druge cevi predora Karavanke in tretje razvojne osi, ki bo severni in jugovzhodni del Slovenije povezala z obstoječim avtocestnim omrežjem. DARS je marca na Hrušici slavnostno obeležil preboj vzhodne cevi avtocestnega predora Karavanke.
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo je družbi DARS konec junija 2024 izdalo okoljevarstveno soglasje za vzpostavitev tretjega prometnega pasu po postopku VDJK (vzdrževalna dela v javno korist) na štajerskem kraku ljubljanskih vpadnic, od Domžal do Zadobrove v dolžini 14,8 km smernih vozišč ter 1,7 km priključkov. Z večanjem kapacitete obstoječe ceste bomo zagotovili večjo pretočnost in prometno varnost na štajerskem kraku ljubljanskih vpadnic.
- V družbi DARS smo uspešno zaključili postopek oddaje javnega naročila za izgradnjo glavne ceste Markovci–Gorišnica–Ormož. Projekt bo pomembno prispeval k razvoju prometnega sistema podravske regije in povečanju prometne varnosti.
- Prav tako smo uspešno zaključili postopek oddaje javnega naročila za izgradnjo polnega priključka Šentvid v Ljubljani. Dela bodo med drugim obsegala ureditev uvoza in izvoza, ki bosta omogočila zavijanje iz predora Šentvid na Celovško cesto proti središču mesta in v obratni smeri proti Vižmarjam v predor.

I.3 Pomembni poslovni dogodki od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024

Januar

Nadzorni svet družbe DARS je s 15. 1. 2024 za članico uprave s petletnim mandatom imenoval Alenko Muhič.

Februar

Nadzorni svet družbe DARS je na seji 29. 2. 2024 na osnovi sklepa Sveta delavcev DARS in statuta družbe DARS za člana uprave/delavskega direktorja družbe DARS za dobo pet let imenoval Rožleta Podborška, zaposlenega v DARS. S funkcijo je nastopil 9. 5. 2024.

Marec

Družba DARS je na Hrušici slavnostno obeležila preboj vzhodne cevi avtocestnega predora Karavanke.

29. 3. 2024 je potekala 27. izredna seja skupščine družbe DARS. V zvezi s sklepom skupščine delničarjev družbe, ki je bila 6. 12. 2023 in ki je pod 2. točko dnevnega reda odločila o izvedbi posebne revizije vodenja posameznih poslov družbe, je skupščina delničarjev za posebnega revizorja za preveritev vodenja posameznih poslov družbe DARS, d. d., za obdobje od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2023 ter podajo priporočil za izboljšanje procesov imenovala družbo ERNST & YOUNG Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o. Predmet revidiranja in naloge posebnega revizorja so bili določeni v sklepkih, ki jih je skupščina delničarjev sprejela 6. 12. 2023.

Na podlagi določil Pravil Ljubljanske borze in veljavne zakonodaje je družba objavila nerevidirane računovodske izkaze za leto 2023.

April

Na dogodku »DARS – Avtocesta prihodnosti« smo predstavili najmodernejši avtocestni sistem z revolucionarnimi novostmi na področju digitalizacije avtocest v Sloveniji.

Družba DARS je na podlagi določil Pravil Ljubljanske borze in veljavne zakonodaje objavila revidirano Letno poročilo DARS za leto 2023.

Nadzorni svet DARS je na seji 25. 4. 2024 za obdobje šest mesecev na funkcijo predsednika uprave družbe DARS imenoval mag. Davida Skornška. Novi mandat je nastopil 7. 5. 2024.

Družba DARS se je znova uvrstila med deset najuglednejših delodajalcev v naši državi. Poleg tega je prejela priznanje za prvo mesto v panogi Logistika in prevoz potnikov.

Maj

Bonitetna agencija Standars & Poor's (S&P) Global Ratings je po pregledu bonitetne ocene v skladu z merili nove metodologije ocenjevanja podjetij po posameznih panogah družbi DARS potrdila obstoječo dolgoročno bonitetno oceno »A+«, kratkoročno »A-1« s stabilnimi obeti ter bonitetno oceno DARS kot samostojnega podjetja bbb-.

Junij

DARS je v sodelovanju s partnerji – Telemach Slovenija, Telemach Hrvaška, Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani in podjetje OiV iz Hrvaške – predstavil infrastrukturo prihodnosti: most 5G. V okviru finančnega instrumenta Connecting Europe Facility (CEF) je raziskal in analiziral, kakšna infrastruktura 5G je potrebna za podporo prihodnjim storitvam, povezanim s prometom, ki se bodo uporabljale vzdolž prometnih koridorjev v dveh državah članicah EU, v Sloveniji in na Hrvaškem.

Delno gradbeno dovoljenje, ki obsega večino sklopa E – Velunja, je postalo pravnomočno. Gre sicer za tehnično in finančno najzahtevnejši sklop na trasi hitre ceste na Koroško.

Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA) je z družbo DARS sklenila sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev Evropske unije v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope (IPE). DARS bo tako prejel finančno pomoč za projekt SIRIUS v višini največ 6.965.500 evrov, kar je 50 % upravičenih stroškov projekta. Projekt SIRIUS je bil sprejet v okviru razpisa Evropske unije skozi program IPE – prioriteta Transport v

letu 2023, s specifičnim ciljem prilagoditve jedrnega omrežja TEN-T za dvojno civilno-obrambno rabo prometne infrastrukture. Projekt bo pomembno prispeval k pretočnosti težkega tovornega prometa po Evropi, večji prometni varnosti na tem delu koridorja TEN-T ter izboljšal dostopnost do koprskega pristanišča.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo je družbi DARS izdalo okoljevarstveno soglasje za vzpostavitev tretjega prometnega pasu po postopku VDJK (vzdrževalna dela v javno korist) na štajerskem kraku ljubljanskih vpadnic – od Domžal do Zadobrove v dolžini 14,8 km smernih vozišč ter 1,7 km priključkov. Z večanjem kapacitete obstoječe ceste bomo zagotovili večjo pretočnost in prometno varnost na štajerskem kraku ljubljanskih vpadnic.

21. 6. 2024 je potekala 28. seja skupščine družbe DARS. Skupščina delničarjev se je seznanila z letnim poročilom družbe za poslovno leto 2023 ter z mnenjem revizorja in poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila DARS za poslovno leto 2023 ter s Poročilom o prejemkih članov organov vodenja in nadzora družbe v predstavljenem obsegu. Bilančni dobiček, ki za leto 2023 znaša 50.041.824,40 evra, se po sklepu skupščine ne izplača in se v celotni višini razporedi v druge rezerve iz dobička. Skupščina je za poslovno leto 2023 podelila razrešnico članom uprave in nadzornemu svetu, ki so to funkcijo opravljali v letu 2023 in so bili v tej funkciji tudi na dan odločanja skupščine. Skupščina delničarjev se je seznanila z imenovanjem novih članov nadzornega sveta – predstavnikov zaposlenih ter s potekom mandata članu nadzornega sveta – predstavniku kapitala in z izvolitvijo novega člana nadzornega sveta – predstavnika kapitala. Novi člani nadzornega sveta – predstavniki zaposlenih za štiriletni mandat so: Martin Stožir (začetek mandata 13. 4. 2024), Igor Kolar (začetek mandata 3. 6. 2024) in Nataša Ivančević (začetek mandata 5. 7. 2024). Za člana nadzornega sveta – predstavnika kapitala je bil izvoljen Anton Guzej, in sicer za štiriletni mandat z začetkom le-tega 25. 6. 2024.

Vlada je 26. 6. 2024 izdala Uredbo o spremembi Uredbe o cestnini za uporabo cestnega predora Karavanke, Sklep o določitvi višine cestnine za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg, in soglasje k Spremembam Cenika cestnine za uporabo cestninskih cest. Zaradi enake obravnave lahkih in težkih vozil se je za indeksacijo predornine za težka vozila ter infrastrukturne pristojbine uporabila stopnja, po kateri so bile v letu 2023 zvišane cene vinjet. Hkrati s predlogom indeksacije cestnine za uporabo cestnega predora Karavanke se z isto stopnjo usklajuje tudi infrastrukturna pristojbina za vožnjo po ostalih cestninskih cestah. Začetek veljavnosti sprememb je določen s 15. 7. 2024.

V družbi DARS smo z dodatnim pasom razširili uvoz priključka Koper center (Slavček) na obalno hitro cesto proti Ljubljani, kar zvišuje raven prometnih uslug.

Družba DARS je na podlagi določil Pravil Ljubljanske borze in veljavne zakonodaje objavila revidirano Trajnostno poročilo DARS za leto 2023.

1.4 Pomembni poslovni dogodki po 30. 6. 2024

Julij

Predor Karavanke, ki z avtocesto povezuje Slovenijo in Avstrijo, je dolg nekaj manj kot 8 km. Po zaključku sanacije stare cevi bo enosmerni promet po obeh ceveh predora Karavanke stekel v začetku leta 2029. Ker nekaterih elektrostrojnih sistemov (npr. prezračevanje, nadzorno-krmilni sistem, videonadzor, požarni sistem) ni mogoče fizično ločiti, saj morajo delovati kot celovit sistem ne glede na državno mejo, je bila med upravljavcem slovenskega in avstrijskega avtocestnega omrežja, družbama DARS in ASFINAG, sprejeta odločitev, da se izvedba elektrostrojne opreme v novi in stari cevi predora Karavanke izvede kot skupno javno naročilo. Z najugodnejšim ponudnikom je ASFINAG sredi julija 2024 sklenil pogodbo za izvedbo elektrostrojne opreme v predoru Karavanke. Financiranje se med družbama ASFINAG in DARS deli na podlagi dolžine predora v posamezni državi (44 % Slovenija in 56 % Avstrija).

V družbi DARS smo uspešno zaključili postopek oddaje javnega naročila za izgradnjo glavne ceste Markovci–Gorišnica–Ormož. Projekt bo pomembno prispeval k razvoju prometnega sistema podravske regije in povečanju prometne varnosti.

Prav tako smo uspešno zaključili postopek oddaje javnega naročila za izgradnjo polnega priključka Šentvid v Ljubljani. Dela bodo med drugim obsegala ureditev uvoza in izvoza, ki bosta omogočila zavijanje iz predora Šentvid na Celovško cesto proti središču mesta in v obratni smeri proti Vižmarjam v predor.

V družbi DARS smo skupaj s Petrolom in Občino Lukovica 25. 7. 2024 obeležili zaključek del preureditve povratne ceste na območju priključka Lukovica, in sicer na odseku štajerske avtoceste proti Celju. Ureditev povratne ceste bo prebivalcem Lukovice omogočila uporabo Petrolovega prodajnega mesta Lukovica jug in vrnitev v Lukovico.

Dne 30. 8. 2024 bo potekala 29. izredna skupščina družbe DARS, na kateri se bo izvedla dekapitalizacija (redno zmanjšanje osnovnega kapitala), s čimer se bodo računovodske evidence DARS uskladile z dejanskim stanjem.

Dogodki po datumu sestavitve računovodskih izkazov niso imeli vpliva na računovodske izkaze družbe DARS za obdobje januar–junij 2024.

I.5 Poslovna tveganja

Neprestano in hitro spreminjanje družbenega in poslovnega okolja, tehnološki napredek ter nepričakovani dogodki za gospodarske družbe pomenijo priložnosti in hkrati tveganja. V družbi DARS pozorno spremljamo vse spremembe in sproti prilagajamo svoje odzive. Ključno za uspešnost prilagajanja na spremembe je pravočasno prepoznavanje tveganj, povezanih s spremembami, zato temu področju namenjamo veliko pozornosti.

Učinkovitost upravljanja tveganj nevtralizira grožnje za doseganje ciljev, ki izhajajo iz zunanjega in notranjega poslovnega okolja. Proces upravljanja tveganj zagotavlja, da so ključna tveganja pravočasno prepoznana, ocenjena in čim bolj obvladovana.

Proces upravljanja tveganj

Proces upravljanja tveganj predstavlja neprekinjen postopek izvajanja korakov, ki omogočajo nenehno izboljševanje upravljanja tveganj.

Odgovornost za upravljanje tveganj v družbi DARS izvajamo na treh obrambnih linijah. Proces obvladovanja tveganj koordinira pooblaščen oseba za upravljanje tveganj.

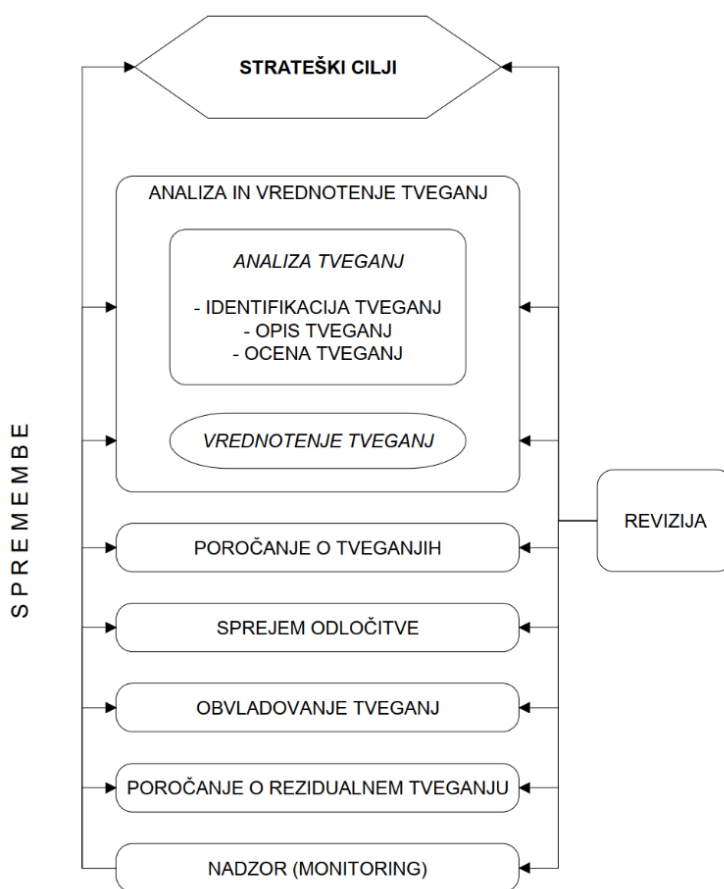
V procesu upravljanja tveganj so jasno opredeljene vloge deležnikov s ciljem zagotoviti pregleden in učinkovit način pretoka informacij o obvladovanju tveganj ter razdelitev dolžnosti, pristojnosti in odgovornosti. Vloge so razdeljene med lastnike in skrbnike tveganj ter svet za upravljanje tveganj. Svet za upravljanje tveganj vodi pooblaščen oseba za upravljanje tveganj.

Prepoznana tveganja ter ukrepi za upravljanje tveganj se vodijo v registru tveganj. Lastniki tveganj so dolžni četrtletno poročati o tveganjih in ukrepih svetu za upravljanje tveganj, ki se sestaja četrtletno ali po potrebi. Svet četrtletno poroča upravi in revizijski komisiji nadzornega sveta. Poročilo vsebuje Register tveganj ter Akcijski načrt za upravljanje tveganj.

Tveganja so razvrščena v naslednje skupine:

- varnostna tveganja,
- tveganja, povezana z nestabilnim gospodarskim okoljem,
- IT-tveganja,
- investicijska tveganja,
- finančna tveganja,
- organizacijska tveganja,
- tveganja zagotavljanja pretočnosti AC/HC,
- tveganja s področja skladnosti poslovanja in integritete in
- kadrovska tveganja.

Del celovitega sistema upravljanja tveganj v družbi DARS so tudi **tveganja skladnosti poslovanja in integritete**. Na podlagi točke 14.1 iz Priporočil in pričakovanj Slovenskega državnega holdinga, izdanih v mesecu decembru 2023, so bila tveganja, ki se nanašajo na korupcijska tveganja, prenesena iz poslovnih tveganj med tveganja, ki so evidentirana v Načrtu integritete DARS, za katerega je pristojna Služba za skladnost poslovanja in integriteto.

Proces upravljanja tveganj je podprt z informacijsko rešitvijo, v kateri so identificirana tveganja. To pomeni, da se na enem mestu vodijo vsi podatki o posameznem tveganju: zaporedna številka tveganja, ime tveganja, opis in skupina tveganja, lastnik tveganja, skrbnik tveganja, verjetnost, vpliv in ocena tveganja.

Strategija upravljanja tveganj

Tesno povezan s procesom upravljanja tveganj je razvoj kulture v podjetju na področju upravljanja tveganj. To pomeni, da ima vsaka oseba v organizaciji, od zaposlenih do članov uprave, skupne vrednote, prepričanja, znanje in stališča o tveganju. V okviru aktivnosti za razvoj organizacijske kulture na področju tveganj so bila izvedena strokovna izobraževanja, katerih cilj in namen sta bila razvoj kompetenc zaposlenih v procesu prepoznavanja in ocenjevanja tveganj, kar bomo nadaljevali tudi v prihodnjih letih, saj je okolje tveganj čedalje bolj kompleksno.

Tveganja v družbi DARS

Tveganja v družbi DARS ocenjujemo s kvalitativno metodo, ki temelji na merljivih finančnih ocenah skozi profil tveganj. Ob spremembi ocene tveganj se preračuna doprinos posameznega tveganja k skupnemu profilu tveganj po različnih kriterijih.

Aktivnosti v prvem polletju 2024

V prvem polletju 2024 so potekale naslednje aktivnosti:

- strukturno povezovanje tveganj,
- ponovno vrednotenje tveganj,
- pregled stanja ukrepov za blažitev tveganja ter določitev okvirnih rokov za uvedbe ukrepa.

Na podlagi zgoraj navedenih aktivnosti je bila večja pozornost namenjena pregledu tveganj iz skupine tveganj informacijske tehnologije (IT-tveganja), kar je posledica prepoznave novega tveganja, ki predstavlja trenutno tveganje z največjim finančnim vplivom. Gre za tveganje povezano z (ne)delovanjem obstoječega ERP sistema. Za obvladovanje tveganja so bili sprejeti ukrepi, predstavljeni v spodnji tabeli.

Tabela 3: Tveganje in ukrepi za obvladovanje tveganja z največjim finančnim vplivom

Tveganje	Kaj je tveganje?	Vpliv tveganja	Ukrepi za obvladovanje tveganja
Nedelovanje ERP	Nedelovanje informacijskega sistema.	Nezmožnost ali oteženo izvajanje praktično vseh poslovnih procesov.	(1) Nakup nove ERP rešitve, (2) segmentiranje podatkovne baze, (3) optimizacija poslovnih procesov, (4) čiščenje podatkovne baze, (5) vzpostavitev novega začetnega stanja, (6) prestavitev finančnih poročanj v sistem za poročanje (BI).

Prav tako so pristojni zaposleni s področja za informatiko in digitalno poslovanja opravili skrbni pregled preostalih evidentiranih IT tveganj v Registru tveganj. Na podlagi opravljenega pregleda so bila vsebinsko sorodna tveganja povezana v eno tveganje in ponovno ocenjena.

Trajnostna tveganja

Prav tako so se v prvem polletju izvajale aktivnosti povezane s poročanjem v skladu z novimi standardi ESRS. Izbran je bil izvajalec za pripravo analize vrzeli, matrike dvojne pomembnosti, s katero bodo identificirane okoljske, družbene in upravljaljske teme in vsebine, ki so za družbo pomembne in bomo o njih morali poročati v Trajnostnih poročilih. Po zaključeni identifikaciji in vrednotenju trajnostnih tveganj bomo izvedli potrebne aktivnosti s ciljem vključitve trajnostnih tveganj v Register tveganj.

I.6 Finančno poslovanje in upravljanje finančnih tveganj

V družbi DARS aktivno spremljamo negotovost in spremenljivost finančnega okolja, saj le-to predstavlja različne vrste finančnih tveganj. Finančna tveganja lahko negativno vplivajo na sposobnost ustvarjanja prihodkov, obvladovanja odhodkov, ohranjanja vrednosti sredstev ter izpolnjevanja obveznosti. V družbi DARS zato prav tem kategorijam tveganj posvečamo posebno pozornost.

Glavni cilji upravljanja finančnih tveganj so doseganje stabilnosti poslovanja, povečanje finančnih prihodkov, zmanjšanje finančnih odhodkov, povečanje vrednosti kapitala družbe ter zmanjšanje učinka nepredvidenih škodnih dogodkov. Za varovanje pred temi tveganji izvajamo aktivnosti na poslovnem, naložbenem in finančnem področju.

Za družbo DARS so ključne vrste finančnih tveganj obrestno, kreditno in likvidnostno tveganje. Z upravljanjem teh tveganj skušamo doseči optimalno stabilnost poslovanja in zmanjšati izpostavljenost posameznim vrstam tveganja, da bodo le-ta sprejemljiva. Naš cilj je doseči stabilen denarni tok, ki omogoča pravočasno poravnavanje obveznosti iz naslova zadolževanja za gradnjo avtocest.

Tabela 4: Ključni poslovni podatki

Zap. št.	Opis tveganja	Ocena tveganja			Upravljanje tveganja (nadzor)
		Verjetnost nastanka tveganja	Posledice nastanka tveganja	Stopnja tveganja	
1	2	3	4	5 = 3 × 4	6
1	Valutno tveganje	1	1	1	Uporaba naravne zaščite izenačevanja denarnih tokov, redno spremljanje deviznih trgov, varovanje z uporabo ustreznih finančnih instrumentov
2	Obrestno tveganje	2	3	6	Spremljanje gibanja obrestnih mer, pogajanje s kreditnimi institucijami, varovanje z uporabo ustreznih finančnih instrumentov
3	Kreditno tveganje	2	2	4	Spremljanje izpostavljenosti do posameznega partnerja ter njegove poslovne in finančne bonitete
4	Likvidnostno tveganje	2	2	4	Nadzor nad denarnimi tokovi, načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih, vnaprej dogovorjeni okvirni krediti in limiti, spremljanje in redno analiziranje vzdržnosti kreditnega portfelja družbe, spremljanje finančnih zavez

Verjetnost nastanka tveganja: majhna (1), srednja (2), velika (3)
Posledice: dobre (1), srednje (2), slabe (3)

Valutno tveganje

Valutno tveganje praktično ne obstaja, saj so nabava in prodaja, terjatve in obveznosti ter prihodki in odhodki pretežno v evrih. Tako izpostavljenost valutnim tveganjem ocenjujemo kot nizko, zato ni potrebe po uporabi tovrstnih instrumentov zavarovanja. Na matičnih DarsGo servisih je mogoče plačevati tudi s tujimi valutami, ki se takoj konvertirajo v evro, vendar je z uvedbo elektronskega cestninskega sistema teh plačil malo. Kljub temu v družbi redno spremljamo dogajanje na deviznih trgih.

Obrestno tveganje

V zadnjih nekaj letih smo veliko pozornost namenili obrestnim tveganjem, ki imajo za posledico zmanjšanje gospodarskih koristi družbe zaradi spremembe višine obrestnih mer na trgu. V družbi DARS tekoče spremljamo izpostavljenost obrestnemu tveganju. Cilj upravljanja obrestnih tveganj je stabilen denarni tok z namenom izpolnjevanja obveznosti družbe.

ECB je vse tri ključne obrestne mere junija znižala za 25 bazičnih točk. Obrestna mera za operacije glavnega refinanciranja ter obrestni meri za odprto ponudbo mejnega posojila in odprto ponudbo mejnega depozita so se po 9 mesecih znižale na raven 4,25 %, 4,50 % oziroma 3,75 %.

31. 12. 2023 je šestmesečni evribor znašal 3,861 %, 30. 6. 2024 pa je znašal je 3,678 %. Skupna obrestna mera, po kateri se zadolžuje družba DARS (povprečna ponderirana obrestna mera), je 30. 6. 2024 znašala 2,66 %.

Obrestno tveganje je nepredvidljivo in glede na obseg dolga vpliva na poslovni izid družbe. Del spremenljivih obrestnih mer dolgoročnih kreditov je zaščiten z uporabo ustreznih izvedenih finančnih instrumentov, s pomočjo katerih je bila variabilna obrestna mera spremenjena v fiksno. Pri odločitvi o dodatnem zavarovanju upoštevamo napovedi gibanj obrestnih mer in se glede na razmere na finančnem trgu odločimo, kdaj bomo izvedli dodatno zavarovanje. Obrestne mere v EMU so bile dolgo na zgodovinsko nizkih ravneh in so se konec leta 2021 začele dvigovati. Kljub temu od leta 2022 do 30. 6. 2024 zaradi naravnega zapadanja kreditov s spremenljivo obrestno mero in predčasnega odplačila nekaterih kreditov z variabilno obrestno mero, s ciljem upravljanja presežne likvidnosti družbe, ni bilo potrebe po sklenitvi novih poslov zavarovanja obrestnih tveganj.

Družba je izpostavljenost obrestnemu tveganju v obdobju nizkih obrestnih mer zmanjševala tudi prek novega zadolževanja po nespremenljivi obrestni meri in z naravnim zapadanjem glavnice dolga s spremenljivo obrestno mero. V preteklih petih letih smo v družbi DARS okrepili delež kreditov, ki imajo fiksno obrestno mero oziroma so zavarovani z izvedenimi finančnimi instrumenti. Njihov delež je 30. 6. 2024 zajemal 82,4 % kreditnega portfelja družbe DARS, delež kreditov v višini 17,1 % je izpostavljen spremenljivi obrestni meri, medtem ko 0,5 % kreditnega portfelja predstavlja brezobrestni dolg. Z upoštevanjem brezobrestnega dolga ima družba pred obrestnimi tveganji zaščitenih skupaj 82,9 % kreditnega portfelja.

Simulacija tveganja spremembe obrestne mere na spremembo finančnih odhodkov glede na stanje dolga družbe DARS in strukturo obrestnih mer 30. 6. 2024 kaže, da bi zvišanje evribora za eno odstotno točko na letni ravni pomenilo povečanje finančnih odhodkov za približno 2,4 milijona evrov. Spremembe evribora tako pomembno vplivajo na poslovni izid družbe.

Kreditno tveganje

Finančne naložbe DARS niso izpostavljene kreditnemu tveganju oziroma obstaja le minimalno tveganje, da nasprotna stranka ne bo izpolnila obveznosti. DARS zasleduje konservativno politiko upravljanja finančnih naložb, zato poleg vlaganja presežnih denarnih sredstev v depozite bank z ustrežno bonitetno oceno v Republiki Sloveniji in Evropski uniji zasleduje tudi cilj razpršenosti finančnih naložb.

Posebno pozornost je družba namenila kreditnim tveganjem, ki zajemajo vsa tveganja, pri katerih se zaradi neporavnanih pogodbenih obveznosti poslovnih partnerjev zmanjšajo gospodarske koristi družbe. Glavni vir izgube pri tem tveganju je nespolodobnost poslovnih partnerjev, da bi poravnali svoje obveznosti do družbe DARS, ki se zrcali v različnih dogodkih (npr. zamujanje s plačili, prisilna poravnava, stečaj). Tako družba ves čas nadzira odprte terjatve do posameznih poslovnih partnerjev in po potrebi ustrezno ukrepa. Glavno tveganje je identificirano pri plačevanju cestnine v sistemu DarsGo za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3500 kilogramov in za katera se plačilo izvede za pretekli mesec na podlagi izstavljenega zbirnega računa pogodbenim poplačilnikom ali izdajateljem plačilnih kartic. Identificirano je tudi tveganje pri prodaji vinjet prek prodajnih zastopnikov. Za določen segment poslovnih partnerjev so zahtevani instrumenti finančnega zavarovanja. Vzpostavljeni so natančno določeni postopki spremljanja bonitetnih ocen poslovnih partnerjev (ob vsakokratnem podaljšanju pogodbe, redna spremljava objavljenih stečajev, likvidacij, insolvenčnih postopkov). V primeru nesprejemljivih kreditnih tveganj se uporabijo pogodbeno dogovorjeni mehanizmi (npr. ustavitev zagotavljanja storitve (cestninjenje) in dobave blaga (vinjete), prekinitev pogodbe), v primeru zamud pri plačilu pa se aktivirajo postopki izterjave dolga.

Z uvedbo sistema DarsGo in ukinitvijo možnosti plačevanja cestnine na cestninskih postajah se je pojavilo tveganje neplačevanja cestnine v smislu, da vozniki tovornih vozil uporabljajo avtoceste brez naprave DarsGo ali nimajo ustreznega finančnega kritja na računu vozila. Za zmanjšanje omenjenega tveganja je ustrezno organiziran cestninski nadzor. Dodatni ukrep za obvladovanje tveganja neplačil je spodbujanje poplačniškega plačevanja cestnine z bencinskimi karticami, kjer večino tveganja prevzema izdajatelj bencinske kartice. V letošnjem letu smo uvedli tudi storitev EETS (European Electronic Toll Service), kjer se tovorna vozila cestnini z napravami ponudnikov teh storitev (ne več zgolj samo z OBU napravami DarsGo). Tudi v tem primeru večino tveganja za plačilo cestnine s strani uporabnikov prevzema ponudnik teh storitev. Naše tveganje do teh ponudnikov je zavarovano z bančno garancijo.

Tveganja neplačila pri poplačniškem plačevanju cestnine pri poslovnih partnerjih, ki poplačniške pogodbe sklepajo neposredno z družbo DARS, se obvladujejo tako, da se spremljajo njihove bonitetne ocene in se, če so te podpopprečne, zahteva ustrezna bančna garancija. V primeru zamude pri plačilu se aktivira postopek unovčitve, naprave DarsGo za vsa vozila take stranke pa se uvrstijo v predplačniški način plačevanja cestnine. Vsi novi pogodbeni poplačniki morajo prvi dve leti sodelovanja predložiti bančno garancijo ne glede na bonitetno oceno.

Dodatno tveganje pri plačevanju cestnine za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3500 kilogramov, je tudi morebitno nedelovanje obcestne opreme (cestninski in nadzorni portal). V primeru izpada večjega števila portalov cestnine ne bi bilo mogoče pobrati ne glede na to, da bi bila vsa vozila opremljena z napravami DarsGo in bi imela zagotovljeno finančno kritje. V primeru izpada enega ali dveh zaporednih cestninskih portalov je zaračunavanje cestnine zagotovljeno s t. i. premoščanjem vrzeli. Sicer pa ima družba DARS vzpostavljene mehanizme, s katerimi dnevno spremlja delovanje obcestne opreme, preverja kakovost izvajanja storitev (merjenje SLA) v okviru za to vzpostavljene službe, ravno tako pa ima sklenjeno pogodbo z neodvisnim nadzornikom kakovosti. Izvajalec sistema DarsGo ima, v skladu s pogodbenimi zahtevami, vzpostavljeno 24-urno spremljanje delovanja sistema in mehanizme za odpravljanje morebitnih incidentov.

Tveganja, da bi uporabniki vozil do 3500 kilogramov uporabljali cestninske ceste brez plačila cestnine, kar bi pomenilo neposreden izpad prihodka, obvladujemo z izvajanjem cestninskega nadzora. Z uvedbo elektronskih vinjet se je cestninski nadzor nadgradil z dodatno nadzorno opremo, ki jo sestavljajo stacionarna oprema (kamere, nameščene na portalih in drogovich), prenosne oziroma mobilne kamere (nameščene v vozilih cestninskega nadzora) in ročne naprave (za nadzor na počivališčih). Nadzorne kamere delujejo zanesljivo, so visoko zmogljive, sistem pa deluje stabilno. Drugi del izvajanja cestninskega nadzora (sama izvedba prekrškovnega postopka) zaradi učinkovitega sankcioniranja tujih kršiteljev še vedno poteka predvsem na terenu. Domače kršitelje po uvedbi elektronske vinjete lahko obravnavamo tudi na daljavo, ko na podlagi posnetkov, ki jih pridobimo z nadzorno opremo, plačilni nalog in račun za elektronsko vinjeto pošljemo tudi po pošti. Se je pa zaradi dodatnih možnosti izvajanja nadzora nad uporabo elektronske vinjete na daljavo delež domačih kršiteljev povečal v primerjavi z njihovim deležem pred uvedbo elektronskih vinjet, a večino kršiteljev še vedno predstavljajo tujci. Za namen izvajanja cestninskega nadzora na daljavo za državljane EU smo vzpostavili povezavo z EUCARIS za potrebe izdaje retroaktivne e-vinjete (račun za e-vinjeto za nazaj, če z nadzornimi kamerami ugotovimo, da vozilo ni imelo e-vinjete). Prve račune (ne pa tudi plačilnih nalogov za globe) za retroaktivne e-vinjete smo državljanom EU poslali v drugem kvartalu leta 2023, predvsem z namenom preverjanja odziva in preverbe kakovosti podatkov. Odziv na poslane račune je bil polovičen, odkrili pa smo tudi precej pomanjkljivosti pri podatkih, ki smo jih v nadaljevanju, ko smo uredili povezovanje z EUCARIS tudi za izvajanje prekrškovnega postopka, delno odpravili. Od septembra 2023 v države EU mesečno pošljemo povprečno 2000 plačilnih nalogov in računov na podlagi podatkov, pridobljenih iz EUCARIS. Odziv pri plačilu računov je približno 65-odstoten. Za izterjavo neplačanih računov v EU smo v postopku sklepanje pogodbe z mednarodno agencijo, ki bo izvajala izterjave neplačanih računov v državah EU. Ravno tako je bila sklenjena pogodba z odvetniško pisarno za izvajanje izvršb zoper domače neplačnike cestnine (kjer zaenkrat prevladujejo neplačniki retroaktivnih e-vinjet).

Likvidnostno tveganje

Tveganja plačilne sposobnosti zajemajo tveganja, povezana s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov in posledično z nesposobnostjo družbe, da pravočasno poravnava svoje obveznosti. Zaradi uspešnega poslovanja, učinkovitega gospodarjenja s sredstvi in trajne sposobnosti ustvarjanja denarnih tokov iz poslovanja se to tveganje ocenjuje kot zmerno. Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju uravnavamo z višino naložb v obliki depozitov in s skrbnim načrtovanjem ter spremljanjem denarnih tokov. Za pokrivanje dodatnih potreb po likvidnosti imamo vnaprej sklenjene kreditne linije pri bankah. Osnovno načelo zadolževanja in upravljanja kreditnega portfelja je uskladitev ciljev čim nižjega stroška zadolževanja z rokovno strukturo, ki zagotavlja čim manjšo izpostavljenost likvidnemu tveganju. V letih 2020 in 2021 so se čutile posledice sprejetih ukrepov zaradi epidemije covid-19, ki je prizadela praktično ves svet in je ni bilo mogoče vnaprej predvideti. Zaradi dobre likvidnostne pozicije je poslovanje družbe v teh stresnih okoliščinah potekalo nemoteno, posledično je družba svoje obveznosti poravnala v roku.

Letne obveznosti iz naslova odplačila dolga porabljajo pomemben del denarnega toka iz poslovanja. Za namen refinanciranja dolga je bil v letu 2015 sprejet krovni zakon za prestrukturiranje dolga (Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti družbe DARS iz naslova kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma

izdanih za refinanciranje obstoječega dolga družbe DARS; Uradni list RS, št. 30/15). Sprejeti zakon družbi DARS omogoča aktivno upravljanje obstoječega dolga, prestrukturiranje kreditnega portfelja ter pravočasno zagotovitev vseh potrebnih virov sredstev za pokrivanje zapadlih obveznosti iz obstoječega dolga. Za namen refinanciranja obstoječega dolga se družba DARS zadoljuje s 100-odstotnim poroštvom države. Družba je v prvem polletju 2024 odplačala 69,5 milijona evrov glavnice obstoječega dolga.

Ministrstvo za finance je potrdilo predviden program refinanciranja DARS za leto 2024. V letu 2024 je načrtovano refinanciranje glavnice kreditov do višine 148 milijonov evrov, in sicer pod pogojem, da bodo v letu 2024 obstajale dejanske potrebe po dodatnih likvidnostnih sredstvih.

V letu 2022 smo zaradi zamika pomembnejših investicij in omejenih možnosti plasiranja presežnih likvidnih sredstev predčasno odplačali nekatere kredite in na ta način sprostili denarni tok v letih 2023, 2024 in 2025, ko bo potreba po virih zaradi predvidenih investicijskih vlaganj višja.

Eden od pomembnih projektov je izgradnja druge cevi predora Karavanke, saj gre za mednarodni projekt. Za financiranje gradnje se je pridobilo dolgoročno posojilo pri EIB v višini do 50 % ocenjene vrednosti investicije (pod okvirom zavarovanja z EFSI oziroma risk sharing mehanizma InvestEU). Črpanje kredita v višini 90 milijonov evrov je bilo v celoti izvedeno oktobra 2022.

Za izvajanje prihodnjih investicijskih načrtov po ReNPRP30 je Državni zbor RS leta 2019 sprejel poroštvni zakon, ki ureja podelitev državnega poroštva družbi DARS za financiranje izgradnje dveh odsekov, in sicer na 3. razvojni osi – sever (Velenje–Slovenj Gradec) in na 3. razvojni osi – jug (Novo mesto vzhod–Osredok) v skupni vrednosti do 360 milijonov evrov, s čimer bo omogočeno pridobivanje virov financiranja za predvideno dinamiko izvedbe. Skupna ocenjena vrednost omenjenih odsekov po tekočih cenah (brez DDV in stroškov financiranja) znaša 720,03 milijona evrov. Zaradi pravil Eurostata država ne sme zagotavljati poroštva za več kot 50 % vrednosti sredstev.

Aprila 2022 je bil sprejet Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti družbe DARS, d. d., iz naslova kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za financiranje avtocestnih projektov v višini do 392,44 milijona evrov (ZPKFAP). Na podlagi tega zakona je družba DARS dobila poroštvo Republike Slovenije v višini 50 % vrednosti investicije za investicijske projekte na 3. tretji razvojni osi (jug, 3. in 4. etapa ter odsek Šentrupert–Velenje jug), odseke Markovci–Gorišnica in Gorišnica–Ormož ter Koseze–Kozarje (širitev v šestpasovnico). Skupna ocenjena vrednost investicij po tekočih cenah (brez DDV in stroškov financiranja) znaša 784,89 milijona evrov.

Februarja letos je bila izdelana novelacija ocene investicij ter dinamike vlaganj za projekte 3. razvojne osi. Skupna ocenjena vrednost celotne 3. razvojne osi po tekočih cenah je v skladu s prvotnimi investicijskimi programi znašala 1.409,57 milijona evrov (brez DDV in stroškov financiranja). Na podlagi novelirane ocene investicije in časovnega načrta izvajanja del je bila izdelana dinamika vlaganj po stalnih cenah v decembru 2023 in po tekočih cenah. Novelirana ocena investicij v projekte 3. razvojne osi po tekočih cenah znaša 1.803,7 milijona evrov (brez DDV in stroškov financiranja). Razlogi za povišanje ocene investicije so v pretekli in predvideni inflaciji. Posledično to pomeni, da višina državnega poroštva, ki je bilo pridobljeno na podlagi ocenjenih vrednosti investicij v času sprejema zakonov, predstavlja manj kot 50 % vrednosti investicije.

Veliko pozornost posvečamo spremljanju denarnega toka tudi na področju načrtovanja prilivov iz cestnin, ki predstavljajo temeljni vir za poravnavanje obveznosti iz naslova zadolženosti. Dnevno spremljamo gibanje vrednosti prehodov tovornih vozil in mesečno prodajo vinjet (na samo višino nimamo vpliva, saj je odvisna izključno od prometa), kajti na podlagi teh informacij se lahko ustrezno prilagajajo napovedi prihodkov in posledično sprejemajo ukrepi za obvladovanje drugih tveganj družbe. Epidemija covid-19 je bila nov dejavnik, ki je povzročil, da bodo morale biti vse družbe v prihodnje še bolj pripravljene na obvladovanje likvidnostnih tveganj. Družba DARS je bila s konservativnim pristopom upravljanja denarnih tokov in posledično z dobro likvidnostno pozicijo ustrezno pripravljena na takšen dogodek.

Z vzdrževanjem likvidnostne rezerve v obliki depozitov tako zagotavljamo visoko raven likvidnosti družbe DARS, ki je v vsakem trenutku sposobna izpolniti vse dospele obveznosti. Za dolgoročno vzdržnost poslovanja družbe pa bo treba poleg refinanciranja obstoječega dolga vsakoletno prilagajati tudi cenik cestnine, ki bo omogočal vzdrževanje ustreznega obsega prihodkov za pokritje infrastrukturnih stroškov in servisiranje dolga.

I.7 Analiza poslovanja

Prihodki družbe DARS

Tabela 5: Prihodki

Vrsta prihodkov	I–VI 2024 v EUR	I–VI 2023 v EUR	Indeks 2024/2023	Strukturni deleži I–VI 2024 v %
Prihodki po pogodbi o izvajanju naročila	194.991	140.000	139	0
Prihodki od cestnin	241.186.176	231.741.839	104	91
- vinjete	97.215.056	88.359.826	110	37
- tovorni promet	136.182.663	135.554.932	100	51
- predornina za Karavanke	7.788.457	7.827.080	100	3
Prihodki od zakupnin za počivališča	5.384.798	5.009.599	107	2
Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev	762.028	704.824	108	0
Prihodki od služnosti za bazne postaje in ostalo	437.360	572.400	76	0
Prihodki od zakupa optičnih vlaken	457.115	425.307	107	0
Drugi prihodki od prodaje	1.073.770	1.073.079	100	0
Drugi poslovni prihodki	7.455.878	8.001.612	93	3
Finančni prihodki	7.771.040	3.293.615	236	3
Drugi prihodki	237.958	293.244	81	0
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	653.833	1.540.413	42	0
Skupaj	265.614.947	252.795.931	105	100

V prvi polovici poslovnega leta 2024 so prihodki družbe DARS znašali 265,6 milijona evrov in so višji v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta za 5 %.

Prihodki od cestnin so v obravnavanem obdobju znašali 241,2 milijona evrov in predstavljajo 91 odstotni delež vseh prihodkov družbe DARS. V strukturi prihodkov od cestnin 40 % predstavljajo prihodki od vinjet, 57 % prihodki od cestninjenja tovornih vozil ter 3 % prihodki od cestninjenja predora Karavanke.

Družba DARS je v prvem polletju 2024 prodala več kot 3,76 milijona vinjet, kar je 18 tisoč prodanih vinjet več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Finančni prihodki izhajajo iz nalaganja likvidnostnih presežkov ob zagotavljanju razpršenosti v depozite bank. Glede na lansko realizacijo so višji zaradi obrestnih mer na depozitih, ki so se zvišale zaradi dviga OM s strani centralne banke.

Odhodki družbe DARS

Tabela 6: Odhodki

Vrsta odhodkov	I–VI 2024 v EUR	I–VI 2023 v EUR	Indeks 2024/2023	Strukturni deleži I–VI 2024 v %
Stroški materiala	5.754.910	8.929.080	64	3
Stroški storitev	27.038.703	23.963.619	113	14
Stroški dela	31.331.860	26.631.198	118	17
Odpisi vrednosti	104.670.077	98.705.040	106	56
Drugi poslovni odhodki	943.640	324.585	291	1
Finančni odhodki	16.858.003	17.048.257	99	9
Drugi odhodki	188.632	741.271	25	0
Skupaj	186.785.826	176.343.051	106	100

Odhodki družbe DARS so v obdobju januar–junij 2024 znašali 186,8 milijona evrov in so bili višji v primerjavi z enakim obdobjem leta 2023 za 6 %.

Stroški storitev so višji glede na enako obdobje preteklega leta predvsem zaradi večjega obsega vzdrževanja asfaltnih vozišč in pričetka zavarovanja infrastrukture s septembrom 2023.

Pri stroških dela, odpisih vrednosti in drugih poslovnih odhodkih smo na dan 30. 6. 2024 delno vračunali pričakovane stroške. Stroški dela so višji v primerjavi z letom 2023 tudi zaradi uskladitve osnovnih bruto plač z inflacijskimi gibanji, z upoštevanjem določil Kolektivne pogodbe DARS.

Poslovni izid

Celotni poslovni izid družbe DARS je za obdobje od 1. 1. do 30. 6. 2024 znašal 61,5 milijona evrov in je bil nižji v primerjavi s poslovnim izidom za prvo polovico leta 2023.

I.8 Povzetek nerevidiranega računovodskega poročila

Računovodski izkazi družbe DARS

Bilanca stanja na dan 30. 6. 2024

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
Sredstva	5.198.226.248	5.181.428.877
A. Dolgoročna sredstva	4.670.609.017	4.794.072.750
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	22.823.236	26.380.819
1. Dolgoročne premoženjske pravice	22.814.589	26.369.290
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	8.647	11.529
II. Opredmetena osnovna sredstva	4.543.531.494	4.534.693.698
1. Zemljišča in zgradbe	4.122.040.883	4.206.883.662
a) Zemljišča	151.807.959	155.746.016
b) Zgradbe	3.970.232.924	4.051.137.646
3. Druge naprave in oprema	48.326.314	37.558.624
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	373.164.297	290.251.412
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	373.164.297	290.251.412
III. Naložbene nepremičnine	23.772.438	24.272.949
IV. Dolgoročne finančne naložbe	68.000.000	200.000.000
2. Dolgoročna posojila	68.000.000	200.000.000
b) Dolgoročna posojila drugim	68.000.000	200.000.000
V. Dolgoročne poslovne terjatve	1.893.407	1.986.433
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	1.893.407	1.986.433
VI. Odložene terjatve za davek	10.588.442	6.738.852
B. Kratkoročna sredstva	525.193.607	384.745.488
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	963.568	958.624
II. Zaloge	5.534.419	5.592.607
1. Material	5.025.363	4.641.216
3. Proizvodi in trgovsko blago	509.056	951.391
III. Kratkoročne finančne naložbe	378.546.870	263.375.607
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	8.546.870	16.375.607
c) Druge kratkoročne finančne naložbe	8.546.870	16.375.607
2. Kratkoročna posojila	370.000.000	247.000.000
b) Kratkoročna posojila drugim	370.000.000	247.000.000
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	82.068.316	55.435.024
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	33.919.945	29.504.068
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	48.148.370	25.930.956
V. Denarna sredstva	58.080.435	59.383.627
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	2.423.624	2.610.638

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
Obveznosti do virov sredstev	5.198.226.248	5.181.428.877
A. Kapital	3.392.972.882	3.260.045.650
I. Vpoklicani kapital	2.086.559.144	2.086.559.144
1. Osnovni kapital	2.086.559.144	2.086.559.144
II. Kapitalske rezerve	31.442.748	31.429.279
III. Rezerve iz dobička	1.159.153.960	1.020.588.748
1. Zakonske rezerve	62.107.380	55.083.966
4. Statutarne rezerve	265.093.361	231.732.145
5. Druge rezerve iz dobička	831.953.219	733.772.637
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	4.288.490	11.402.888
VI. Preneseni čisti poslovni izid	50.041.824	48.138.758
VII. Čisti poslovni izid poslovnega leta	61.486.715	61.926.833
B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	169.114.833	152.026.985
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	5.739.056	4.504.080
2. Druge rezervacije	3.726.668	2.713.500
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	159.649.109	144.809.405
C. Dolgoročne obveznosti	1.173.499.171	1.449.755.345
I. Dolgoročne finančne obveznosti	1.153.119.461	1.413.317.431
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	1.011.120.764	1.150.272.711
3. Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	0	117.800.967
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti	141.998.697	145.243.753
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	18.002.748	33.156.157
2. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	0	50.459
5. Druge dolgoročne poslovne obveznosti	18.002.748	33.105.698
III. Odložene obveznosti za davek	2.376.962	3.281.757
Č. Kratkoročne obveznosti	380.513.383	242.537.489
II. Kratkoročne finančne obveznosti	285.211.125	154.582.498
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	158.092.879	145.077.283
3. Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	120.937.869	3.133.071
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti	6.180.377	6.372.145
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	95.302.258	87.954.991
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	65.612.200	61.427.747
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	22.762	73.419
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	29.667.296	26.453.824
D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	82.125.979	77.063.407
Zunajbilančna evidenca	182.826.136	192.837.489

Izkaz poslovnega izida za obdobje od 1. 1. do 30. 6. 2024

v EUR (brez centov)		1. 1. do 30. 6. 2024	1. 1. do 30. 6. 2023
1.	Čisti prihodki od prodaje	249.496.239	239.667.047
	Prihodki od cestnin	241.186.176	231.741.839
	Prihodki od zakupnin za počivališča	5.384.798	5.009.599
	Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev	762.028	704.824
	Prihodki od služnosti za bazne postaje in ostalo	437.360	572.400
	Prihodki po pogodbi o izvajanju naročila	194.991	140.000
	Prihodki od zakupa optičnih vlaken	457.115	425.307
	Drugi prihodki od prodaje	1.073.770	1.073.079
3.	Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	653.833	1.540.413
4.	Drugi poslovni prihodki	7.455.878	8.001.612
5.	Stroški blaga, materiala in storitev	-32.793.614	-32.892.699
	a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter str. porab. materiala	-5.754.910	-8.929.080
	b) Stroški storitev	-27.038.703	-23.963.619
6.	Stroški dela	-31.331.860	-26.631.198
	a) Stroški plač	-21.635.366	-18.041.334
	b) Stroški socialnih zavarovanj	-4.093.642	-3.734.593
	c) Drugi stroški dela	-5.602.853	-4.855.272
7.	Odpisi vrednosti	-104.670.077	-98.705.040
	a) Amortizacija	-101.576.650	-98.433.780
	b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopred. sr. in opred. osnovnih sr.	-3.088.440	-270.855
	c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	-4.988	-405
8.	Drugi poslovni odhodki	-943.640	-324.585
9.	Finančni prihodki iz deležev	0	0
	č) Finančni prihodki iz drugih naložb	0	0
10.	Finančni prihodki iz danih posojil	7.760.065	3.290.800
	b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	7.760.065	3.290.800
11.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	10.975	2.815
	a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	0	0
	b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	10.975	2.815
12.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	0	0
13.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	-16.854.827	-17.047.064
	b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	-12.273.936	-12.478.764
	c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic	-2.806.991	-2.794.940
	č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	-1.773.899	-1.773.361
14.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-3.176	-1.193
	b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev	1	3.149
	c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	-3.178	-4.342
15.	Drugi prihodki	237.958	293.244
16.	Drugi odhodki	-188.632	-741.271
17.	Davek iz dobička	-17.342.407	-14.526.047
18.	Odloženi davki	0	0
19.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	61.486.715	61.926.833

Pojasnila k računovodskim izkazom

Računovodski izkazi družbe DARS za prvo polletje leta 2024 in 2023 so nerevidirani in pripravljani v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in v skladu z zahtevami Slovenskih računovodskih standardov.

Pojasnila k bilanci stanja

Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve

Kot neopredmetena sredstva vodi družba računalniške programe.

Pregled gibanja neopredmetenih sredstev v polletju 2024:

v EUR (brez centov)	Računalniški programi	Neopredmetena osnovna sredstva v gradnji	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 31. 12. 2023	57.911.983	1.655.221	59.567.204
Nabave	0	1.121.564	1.121.564
Premiki med postavkami	0	0	0
Aktiviranje	2.337.664	-2.337.664	0
Izločitve (odtuitve, odpisi)	-50.378	0	-50.378
Stanje na dan 30. 6. 2024	60.199.270	439.120	60.638.390
Popravek vrednosti			
Stanje na dan 31. 12. 2023	34.320.982	0	34.320.982
Amortizacija	3.553.197	0	3.553.197
Premiki med postavkami	0	0	0
Izločitve (odtuitve, odpisi)	-50.378	0	-50.378
Stanje na dan 30. 6. 2024	37.823.802	0	37.823.802
Sedanja vrednost			
Stanje na dan 31. 12. 2023	23.591.001	1.655.221	25.246.222
Stanje na dan 30. 6. 2024	22.375.468	439.120	22.814.589

Pregled gibanja neopredmetenih sredstev v polletju 2023:

v EUR (brez centov)	Računalniški programi	Neopredmetena osnovna sredstva v gradnji	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 31. 12. 2022	54.975.154	463.980	55.439.134
Nabave	0	2.099.700	2.099.700
Premiki med postavkami	2.730	0	2.730
Aktiviranje	1.626.471	-1.626.471	0
Izločitve (odtuitve, odpisi)	-38.787	0	-38.787
Stanje na dan 30. 6. 2023	56.565.568	937.209	57.502.777
Popravek vrednosti			
Stanje na dan 31. 12. 2022	27.867.072	0	27.867.072
Amortizacija	3.304.321	0	3.304.321
Premiki med postavkami	880	0	880
Izločitve (odtuitve, odpisi)	-38.787	0	-38.787
Stanje na dan 30. 6. 2023	31.133.487	0	31.133.487
Sedanja vrednost			
Stanje na dan 31. 12. 2022	27.108.081	463.980	27.572.062
Stanje na dan 30. 6. 2023	25.432.080	937.209	26.369.289

V prvi polovici leta 2024 smo aktivirali naslednja večja neopredmetena osnovna sredstva:

- nakup programske opreme C-ITS VPK v višini 85.812 evrov,
- nakup programske opreme za obračun plač FLEDGEPAYROLL v višini 68.624 evrov,
- nadgradnja poslovno informacijskega sistema DARS v višini 77.258 evrov,
- nadgradnja programske opreme e-VIN v višini 381.055 evrov,
- nadgradnja programske opreme Dokumentni sistem na tehnološki rešitvi M-Files v višini 30.969 evrov,
- nadgradnja programske opreme Orodje mobilne komunikacije C-ITS v višini 58.530 evrov,
- nadgradnja programske opreme elektronskega cestninskega sistema v prostem prometu v višini 1.321.374 evrov,
- nadgradnja programske opreme NAVISION v višini 60.130 evrov ter
- nadgradnja programske opreme za informacijsko podporo spremljanja in obveščanja o stanju prometa KAŽIPOT II. v višini 38.638 evrov.

Neopredmetena dolgoročna sredstva družbe DARS na dan 30. 6. 2024 niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti in ne izkazujejo znakov slabitev, saj gre večinoma za novo nabavljena neopredmetena osnovna sredstva.

Dolgoročne aktivne časovne razmejitve v višini 8.647 evrov se pretežno nanašajo na stroške razvoja in registracije lastne blagovne znamke DarsGo.

Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva vključujejo zemljišča, zgradbe, opremo ter opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi.

Zemljišča predstavljajo zemljišča vzdrževalnih avtocestnih baz, poslovnih in stanovanjskih stavb, počivališč in pravice na nepremičninah.

Stavbna pravica je bila v skladu z ZDARS-1 ustanovljena v korist družbe na zemljiščih v lasti Republike Slovenije, na katerih so avtoceste kot objekti, ki so bili zgrajeni ali so se začeli graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1. Stavbna pravica je ustanovljena za 50 let (od 4. 12. 2010 do 4. 12. 2060) kot neodplačna. Z Zakonom o uravnoteženju javnih financ je stavbna pravica postala odplačna in se zanjo plačuje letno nadomestilo v skladu z letno izvedbeno pogodbo za izvajanje naročila na podlagi 4. člena ZDARS-1. Stavbna pravica ima končno dobo koristnosti in jo amortiziramo v dobi koristnosti, to je v obdobju, za katero je ustanovljena. Doba koristnosti stavbne pravice je doba, v kateri jo ima družba pravno pravico izrabljati.

Zgradbe so sestavljene iz avtocest (spodnji ustroj, zgornji ustroj, objekti, cestna infrastruktura itd.) in ostalih zgradb (avtocestne baze, cestninske postaje, poslovna stavba v Celju, servisi DarsGo, počitniške enote, stanovanja itd.).

Oprema predstavlja premično opremo, namenjeno za opravljanje dejavnosti upravljanja, vzdrževanja in pobiranja cestnine.

Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi družba vodi naprave DarsGo, s pomočjo katerih se izvaja cestninjenje v Elektronskem cestninskem sistemu v prostem prometnem toku za vsa vozila z največjo dovoljeno maso nad 3,5 tone. Cestninjenje v prostem prometnem toku se izvaja samo s predpisano nameščeno in delujočo napravo DarsGo v vozilu cestninskega zavezanca. V skladu s 25. členom Zakona o cestninjenju je naprava DarsGo v lasti upravljavca cestninskih cest. Družba DARS lahko od stranke kadar koli zahteva vračilo in zamenjavo naprave DarsGo. Na dan 30. 6. 2024 je bila nabavna vrednost naprav DarsGo 5.844.332 evrov in knjigovodska vrednost 3.077.675 evrov. Naprava DarsGo se iz zalog blaga prenese med osnovna sredstva s prvo izročitvijo naprave DarsGo cestninskemu zavezancu.

V prvi polovici leta 2024 smo aktivirali naslednja večja opredmetena osnovna sredstva:

- vlaganja v avtoceste in ostale zgradbe v višini 777.889 evrov,
- vlaganja v ostalo opremo za opravljanje dejavnosti družbe (računalniška oprema, stroji, naprave, orodja, tovorna in kombinirana vozila ter najem osebnih vozil) v višini 4.906.075 evrov in
- naprave DarsGo v višini 878.218 evrov.

V polletju leta 2024 smo izločili naslednja večja opredmetena osnovna sredstva iz naslova:

- rekonstrukcije avtocestnih odsekov v višini nabavne vrednosti 5.435.146 evrov,
- obnove in prenove zgradb v višini nabavne vrednosti 4.998 evrov,
- trajne izločitve osnovnih sredstev iz uporabe z odvozom na javna odlagališča odpadkov zaradi dotrajanosti, poškodb, zastarelosti ter vračila vozil v najemu v višini 1.886.014 evrov ter
- oprema OBU v višini 299.993 evrov.

Pregled gibanja opredmetenih osnovnih sredstev v prvem polletju leta 2024:

V EUR (brez centov)	Zemljišča			Zgradbe – NAJEMI	Avtoceste (spodnji ustroj, zgornji ustroj, objekti, druga avtocestna infrastruktura)	Zgradbe (AC baze, CP, poslovna stavba Celje, poč. enote, stanovanja...)	Opredmetena osnovna sredstva v gradnji – zgradbe	Oprema, drobni inventar in naprave DarsGo	Oprema – NAJEMI	Opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju – oprema in naprave DarsGo v pripravi	Skupaj
	Zemljišča	Zemljišča – NAJEMI	Stavbna pravica								
Nabavna vrednost											
Stanje na dan 31. 12. 2023	8.487.743	18.304	190.760.000	3.379.786	5.917.133.287	75.910.173	275.419.235	174.203.407	3.205.047	347.841	6.648.864.824
Nabave v polletju 2024	0	0	0	0	0	0	96.979.754	0	0	6.979.649	103.959.403
Odpis investicij v teku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Premiki med postavkami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktiviranja	0	0	0	130.404	321.332	326.153	-777.889	5.720.833	63.460	-5.784.293	0
Izločitve v polletju 2024/odtujitve, odpisi/	0	0	0	0	-5.435.146	-4.988	0	-1.502.974	-683.034	0	-7.626.142
Stanje na dan 30. 6. 2024	8.487.743	18.304	190.760.000	3.510.189	5.912.019.472	76.231.338	371.621.100	178.421.267	2.585.474	1.543.198	6.745.198.084
Popravek vrednosti											
Stanje na dan 31. 12. 2023	0	9.152	45.484.842	2.554.060	1.903.561.998	26.998.076	0	127.971.795	1.621.206	0	2.108.201.130
Amortizacija v polletju 2024	0	915	1.963.178	313.432	88.991.403	1.534.537	0	4.895.701	309.440	0	98.008.606
Oslabitev v polletju 2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Premiki med postavkami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izločitve v polletju 2024/odtujitve, odpisi/	0	0	0	0	-2.423.426	-2.005	0	-1.434.682	-683.034	0	-4.543.146
Stanje na dan 30. 6. 2024	0	10.068	47.448.020	2.867.492	1.990.129.975	28.530.608	0	131.432.814	1.247.612	0	2.201.666.590
Sedanja vrednost											
Stanje na dan 31. 12. 2023	8.487.743	9.152	145.275.158	825.726	4.013.571.288	48.912.097	275.419.235	46.231.612	1.583.842	347.841	4.540.663.693
Stanje na dan 30. 6. 2024	8.487.743	8.237	143.311.980	642.697	3.921.889.497	47.700.729	371.621.100	46.988.452	1.337.862	1.543.198	4.543.531.494

Pregled gibanja opredmetenih osnovnih sredstev v prvem polletju leta 2023:

V EUR (brez centov)	Zemljišča			Zgradbe – NAJEMI	Avtoceste (spodnji ustroj, zgornji ustroj, objekti, druga avtocestna infrastruktura)	Zgradbe (AC baze, CP, poslovna stavba Celje, poč. enote, stanovanja...)	Opredmetena osnovna sredstva v gradnji – zgradbe	Oprema, drobni inventar in naprave DarsGo	Oprema – NAJEMI	Opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju – oprema in naprave DarsGo v pripravi	Skupaj
	Zemljišča	Zemljišča – NAJEMI	Stavbna pravica								
Nabavna vrednost											
Stanje na dan 31. 12. 2022	8.487.743	36.250	190.760.000	2.890.293	5.820.339.652	75.297.018	194.699.354	161.042.929	3.063.486	150.855	6.456.767.579
Nabave v polletju 2023	0	0	0	0	0	0	96.930.881	0	0	3.536.516	100.467.398
Odpis investicij v teku	0	0	0	0	0	0	-14.480	0	0	0	-14.480
Premiki med postavkami	0	0	0	0	0	-10.871	0	8.141	0	0	-2.730
Aktiviranja	0	0	0	69.998	514.227	937.133	-1.521.358	3.274.110	256.246	-3.530.356	0
Izločitve v polletju 2023/odtujitve, odpisi/	0	0	0	0	-5.644	-264.423	0	-1.575.038	-167.191	0	-2.012.296
Stanje na dan 30. 6. 2023	8.487.743	36.250	190.760.000	2.960.292	5.820.848.235	75.958.856	290.094.397	162.750.142	3.152.540	157.015	6.555.205.470
Popravek vrednosti											
Stanje na dan 31. 12. 2022	0	14.500	41.558.487	1.995.561	1.734.492.810	24.177.502	0	123.435.167	1.481.701	0	1.927.155.727
Amortizacija v polletju 2023	0	1.813	1.963.178	280.492	86.283.067	1.502.637	0	4.764.616	318.809	0	95.114.612
Oslabitev v polletju 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Premiki med postavkami	0	0	0	0	0	-3.506	0	2.626	0	0	-880
Izločitve v polletju 2023/odtujitve, odpisi/	0	0	0	0	-1.919	-96.907	0	-1.491.668	-167.191	0	-1.757.686
Stanje na dan 30. 6. 2023	0	16.313	43.521.665	2.276.053	1.820.773.958	25.579.726	0	126.710.739	1.633.319	0	2.020.511.772
Sedanja vrednost											
Stanje na dan 31. 12. 2022	8.487.743	21.750	149.201.513	894.733	4.085.846.842	51.119.516	194.699.354	37.607.762	1.581.785	150.855	4.529.611.852
Stanje na dan 30. 6. 2023	8.487.743	19.937	147.238.335	684.239	4.000.074.277	50.379.130	290.094.397	36.039.403	1.519.222	157.015	4.534.693.698

Naložbene nepremičnine

Pregled gibanja naložbenih nepremičnin v prvem polletju leta 2024:

V EUR (brez centov)	Zgradbe	Zemljišča	Zemljišča VIŠKI – 3. AL. 14. ČL. ZDARS-1	Naložbene nepremičnine v pridobivanju – zemljišča	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje na dan 31. 12. 2023	989.781	1.363.906	21.675.787	0	24.029.474
Povečanja	0	0	0	0	0
Premiki med postavkami	0	0	0	0	0
Aktiviranja v polletju 2024	0	0	0	0	0
Izločitve v prvem polletju 2024	0	0	-51.656	0	-51.656
Stanje na dan 30. 6. 2024	989.781	1.363.906	21.624.131	0	23.977.818
Popravek vrednosti					
Stanje na dan 31. 12. 2023	190.533	0	0	0	190.533
Amortizacija	14.847	0	0	0	14.847
Stanje na dan 30. 6. 2024	205.379	0	0	0	205.379
Sedanja vrednost					
Stanje na dan 31. 12. 2023	799.248	1.363.906	21.675.787	0	23.838.941
Stanje na dan 30. 6. 2024	784.401	1.363.906	21.624.131	0	23.772.438

Pregled gibanja naložbenih nepremičnin v prvem polletju leta 2023:

V EUR (brez centov)	Zgradbe	Zemljišča	Zemljišča VIŠKI – 3. AL. 14. ČL. ZDARS-1	Naložbene nepremičnine v pridobivanju – zemljišča	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje na dan 31. 12. 2022	989.781	1.363.906	22.236.152	0	24.589.839
Povečanja	0	0	0	0	0
Premiki med postavkami	0	0	0	0	0
Aktiviranja v polletju 2023	0	0	0	0	0
Izločitve v polletju 2023	0	0	-141.204	0	-141.204
Stanje na dan 30. 6. 2023	989.781	1.363.906	22.094.948	0	24.448.635
Popravek vrednosti					
Stanje na dan 31. 12. 2022	160.839	0	0	0	160.839
Amortizacija	14.847	0	0	0	14.847
Stanje na dan 30. 6. 2023	175.686	0	0	0	175.686
Sedanja vrednost					
Stanje na dan 31. 12. 2022	828.941	1.363.906	22.236.152	0	24.429.000
Stanje na dan 30. 6. 2023	814.095	1.363.906	22.094.948	0	24.272.949

Namen pridobljenih naložbenih nepremičnin je pridobivanje prihodkov od najemnin. V prvem polletju letu 2024 nismo povečali naložbenih nepremičnin ali jih prerazporedili iz drugih postavk osnovnih sredstev.

Zmanjšanje naložbenih nepremičnin predstavlja prerazporeditev zemljišč na nekratkoročna sredstva, namenjena prodaji. V prvem polletju 2024 smo na nekratkoročna sredstva, namenjena prodaji, prerazporedili zemljišča v vrednosti 51.656 evrov.

Pravica do uporabe sredstva

Družba DARS najema zemljišča, poslovne prostore, optična vlakna, vozila in opremo. Povprečna doba trajanja najema znaša 5,3 leta. Družba DARS nima možnosti, da določeno opremo, ki je v najemu, odkupi po nominalni vrednosti po koncu obdobja najema. Obveznosti iz najema so zavarovane z lastninsko pravico najemodajalca na opredmetenih osnovnih sredstvih, ki so v najemu.

Gibanje sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe v prve polletju 2024:

V EUR (brez centov)	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in drobni inventar	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 31. 12. 2023	18.304	3.379.786	3.205.047	6.603.137
Nabave v polletju 2024	0	130.404	63.460	193.864
Izločitve v polletju 2024	0	0	-683.034	-683.034
Stanje na dan 30. 6. 2024	18.304	3.510.189	2.585.473	6.113.967
Popravek vrednosti				
Stanje na dan 31. 12. 2023	9.152	2.554.060	1.621.205	4.184.417
Amortizacija v polletju 2024	915	313.432	309.440	623.788
Izločitve v polletju 2024	0	0	-683.034	-683.034
Stanje na dan 30. 6. 2024	10.067	2.867.492	1.247.612	4.125.171
Sedanja vrednost				
Stanje na dan 31. 12. 2023	9.152	825.726	1.583.842	2.418.720
Stanje na dan 30. 6. 2024	8.237	642.698	1.337.862	1.988.796

Gibanje sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe v prvem polletju 2023:

V EUR (brez centov)	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in drobni inventar	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 31. 12. 2022	36.250	2.890.293	3.063.486	5.990.029
Nabave v polletju 2023	0	69.998	256.246	326.244
Izločitve v polletju 2023	0	0	-167.191	-167.191
Stanje na dan 30. 6. 2023	36.250	2.960.292	3.152.540	6.149.082
Popravek vrednosti				
Stanje na dan 31. 12. 2022	14.500	1.995.561	1.481.700	3.491.761
Amortizacija v polletju 2023	1.813	280.492	318.809	601.114
Izločitve v polletju 2023	0	0	-167.191	-167.191
Stanje na dan 30. 6. 2023	16.313	2.276.052	1.633.319	3.925.683
Sedanja vrednost				
Stanje na dan 31. 12. 2022	21.750	894.733	1.581.785	2.498.268
Stanje na dan 30. 6. 2023	19.937	684.239	1.519.222	2.223.399

Družba sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, meri po nabavni vrednosti, ki je enaka sedanji vrednosti prihodnjih najemnin. Za dobo koristnosti sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, upošteva obdobje trajanja najemne pogodbe.

Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročna posojila drugim na dan 30. 6. 2024 v višini 68.000.000 evrov vključujejo dolgoročne depozite pri bankah z zapadlostjo od 395 do 786 dni in povprečno ponderirano obrestno mero 4,30 %.

Dolgoročne finančne naložbe niso izpostavljene kreditnemu tveganju oziroma obstaja le minimalno tveganje, da nasprotna stranka ne bo izpolnila obveznosti, saj družba likvidnostne presežke sredstev v pretežnem delu vlaga v depozite bank s sedežem v Republiki Sloveniji. Knjigovodska vrednost dolgoročnih finančnih naložb do drugih je enaka poštenu vrednosti.

Dolgoročne poslovne terjatve

Dolgoročne poslovne terjatve do drugih se v višini 1.893.407 evrov nanašajo na natečene obresti od dolgoročnih depozitov pri bankah.

Sredstva za prodajo

Med kratkoročnimi sredstvi so na dan 30. 6. 2024 v višini 963.568 evrov evidentirana opredmetena osnovna sredstva, ki so namenjena prodaji. Ta sredstva se v celoti nanašajo na nepremičnine.

Zaloge

Med zalogami materiala so evidentirane zaloge materiala, nadomestnih delov, drobnega inventarja in embalaže. Zaloge materiala so se v primerjavi s stanjem na dan 30. 6. 2023 znižale za en odstotek. V strukturi zalog največji delež, tj. 70-odstotnega predstavljajo zaloge materiala, v okviru teh pa zaloge posipnih materialov (60 %), zaloge ograj (14 %) in zaloge naftnih derivatov (12 %).

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež	30. 6. 2023	Indeks
Material	3.859.700	70	3.531.663	109
Nadomestni deli	533.401	10	530.119	101
Drobni inventar in embalaža	632.262	11	579.434	109
Trgovsko blago	509.056	9	951.391	54
Skupaj zaloge	5.534.419	100	5.592.607	99

Zaloge trgovskega blaga med drugim sestavljajo:

- zaloge naprav DarsGo v višini 505.098 evrov in
- zaloge nosilcev za naprave DarsGo v višini 2.435 evrov.

Naprave DarsGo se ob izdaji stranki prenesejo med opredmetena osnovna sredstva. V skladu s 25. členom Zakona o cestninjenju je naprava DarsGo v lasti upravljavca cestninskih cest.

Kratkoročne finančne naložbe

Druge kratkoročne finančne naložbe v višini 8.546.870 evrov se nanašajo na terjatve iz izpeljanih finančnih instrumentov na dan 30. 6. 2024. Izpeljani finančni instrumenti so podrobneje razkriti v pojasnilu Kratkoročnih finančnih obveznostih.

Kratkoročna posojila drugim na dan 30. 6. 2024 v višini 370.000.000 evrov vključujejo kratkoročne depozite pri bankah z zapadlostjo od 12 do 365 dni in povprečno ponderirano obrestno mero 3,31 %.

Kratkoročne finančne naložbe niso izpostavljene kreditnemu tveganju oziroma obstaja le minimalno tveganje, da nasprotna stranka ne bo izpolnila obveznosti, saj družba likvidnostne presežke sredstev vlaga v evrske depozite pri bankah ustrežne bonitete v Republiki Sloveniji in Evropski uniji. Knjigovodska vrednost kratkoročnih finančnih naložb do drugih je enaka poštenu vrednosti.

Kratkoročne poslovne terjatve

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež	30. 6. 2023	Indeks
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev:	33.919.945	41	29.504.068	115

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež	30. 6. 2023	Indeks
- terjatve za cestnino	32.048.615	39	28.573.459	112
- terjatve za povračila za spremljajoče dejavnosti ob AC	1.491.630	2	321.881	463
- kupci za zapore	26.538	0	47.320	56
- druge kratkoročne poslovne terjatve	498.993	1	713.523	70
- popravek vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev	-145.830	0	-152.115	96
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih:	48.148.370	59	25.930.956	186
- za dane predujme za obratna sredstva	1.831	0	1.508	121
- kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuji račun	29.676.844	36	19.908.587	149
- popravek vrednosti kratkoročnih terjatev tuji račun	0	0	0	0
- kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki	11.759.939	14	2.832.902	415
- terjatve za vstopni DDV	424.276	1	688.544	62
- druge kratkoročne terjatve do državnih institucij	3.914.077	5	1.157.902	338
- ostale kratkoročne terjatve	2.388.215	3	1.349.166	177
- popravek vrednosti ostalih kratkoročnih terjatev	-16.812	0	-7.653	220
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	82.068.316		55.435.024	148

Večinski delež kratkoročnih poslovnih terjatev do drugih predstavljajo:

- terjatve do domačih komisionarjev ter tujih prodajnih zastopnikov v višini 15.496.169 evrov in
- terjatve do Republike Slovenije v skupni višini 9.199.136 evrov, ki se nanašajo na poslovanje za tuji račun za posle iz 4. člena ZDARS-1. Na podlagi 4. člena ZDARS-1 družba DARS opravlja posle v imenu države in za njen račun. Te posle v poslovnih knjigah izkazuje kot posle za tuji račun. Gre za naloge prostorskega načrtovanja in umeščanja avtocest v prostor ter pridobivanja nepremičnin za potrebe gradnje avtocest, ki jih družba opravlja v skladu s pogodbo o izvajanju naročila. Za opravljene posle družba DARS evidentira terjatve do Republike Slovenije. Sredstva za te posle se v skladu z 10. členom ZDARS-1 zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

Denarna sredstva

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež v %	30. 6. 2023	Indeks
Denarna sredstva v bankah	6.080.760	10	28.589.857	21
Depoziti na odpoklic in nočni depoziti	51.173.920	88	30.147.270	170
Denarna sredstva v blagajni	889	0	1.084	82
Denarna sredstva v blagajnah na DarsGo servisih	314.850	1	322.050	98
Denar na poti	510.016	1	323.366	158
Skupaj denarna sredstva	58.080.435	100	59.383.627	98

Med denarna sredstva so med drugim uvrščeni:

- depoziti na odpoklic pri banki v višini 20.000.000 evrov z obrestno mero 0,75 % in
- kratkoročni depozit pri banki, vezan čez noč, v višini 31.173.920 evrov z obrestno mero 0,4 %.

Postavka denar na poti predstavlja denar od pobrane cestnine, ki še ni bil položen na transakcijski račun družbe DARS.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Aktivne časovne razmejitve v višini 2.423.624 evrov se v višini 2.105.624 evrov nanašajo na kratkoročno odložene stroške, ki bodo bremenili poslovni izid v prihodnjih obračunskih obdobjih, in kratkoročno nezaračunane prihodke v višini 318.000 evrov, ki se nanašajo na nezaračunane prihodke od zakupa baznih postaj.

Kratkoročno odloženi stroški se med drugim nanašajo na provizijo prodajnim zastopnikom od prodanih vinjet v višini 1.376.660 evrov in druge kratkoročno odložene stroške v višini 728.964 evrov.

Kapital

Osnovni kapital družbe DARS znaša 2.086.559.144 evrov in je razdeljen na 55.650.231 delnic. Edini lastnik družbe je Republika Slovenija.

Knjigovodska vrednost delnice na dan na dan 30. 6. 2024 znaša 60,97 evra. Izračunana je kot razmerje med celotno vrednostjo kapitala in številom delnic.

Čisti poslovni izid za čas od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024 znaša 61.486.715 evrov.

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
A. Kapital	3.392.972.882	3.260.045.650
I. Vpoklicani kapital	2.086.559.144	2.086.559.144
1. Osnovni kapital	2.086.559.144	2.086.559.144
II. Kapitalske rezerve	31.442.748	31.429.279
III. Rezerve iz dobička	1.159.153.960	1.020.588.748
1. Zakonske rezerve	62.107.380	55.083.966
4. Statutarne rezerve	265.093.361	231.732.145
5. Druge rezerve iz dobička	831.953.219	733.772.637
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	4.288.490	11.402.888
VI. Preneseni čisti poslovni izid	50.041.824	48.138.758
VII. Čisti poslovni izid poslovnega leta	61.486.715	61.926.833

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023	Indeks
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	3.258.913	2.874.782	113
Rezervacije za jubilejne nagrade za zaposlene	2.480.143	1.629.298	152
Rezervacije za tožbene zahtevke iz delovnih razmerij	828.505	46.719	1.773
Rezervacije za tožbene zahtevke s področja gradnje in obnov	2.898.163	2.666.780	109
Brezplačne pridobitve osnovnih sredstev	162.481	173.239	94
Zakup optičnih vlaken	2.118.815	1.838.079	115
Unovčene garancije	2.034.989	3.444.879	59
Nepovratna sredstva EU in sofinancerska sredstva	155.296.996	139.312.850	111
Oprostitve plačil prispevkov PIZ invalidov nad kvoto	35.828	40.358	89
Skupaj rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	169.114.833	152.026.985	111

Dolgoročne finančne obveznosti

V EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
a) Dolgoročne finančne obveznosti, ki se nanašajo na graditev in obnavljanje avtocest	1.152.085.720	1.412.223.588

V EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
b) Dolgoročne obveznosti iz najema	1.033.742	1.093.842
Skupaj dolgoročne finančne obveznosti	1.153.119.461	1.413.317.431

a) Dolgoročne finančne obveznosti, ki se nanašajo na graditev in obnavljanje avtocest

Družba se za potrebe poslovanja zadolžuje na mednarodnih in domačih finančnih trgih. Vse obveznosti iz naslova zadolževanja so 100-odstotno zavarovane s poroštvom Republike Slovenije, razen kreditov Evropske investicijske banke za vzpostavitev sistema DarsGo (ECS) v višini 51 milijonov evrov in za izgradnjo druge cevi predora Karavanke v višini 90 milijonov evrov, ki imata jamstvo Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI) oziroma risk sharing mehanizma InvestEU ter kredita banke Kreditanstalt für Wiederaufbau prav tako za vzpostavitev sistema DarsGo (ECS) v višini 51 milijonov evrov. Namen zadolževanja je financiranje gradnje in obnavljanja avtocest ter refinanciranje obstoječega dolga. V prvi polovici leta 2024 ni bilo izvedenega novega zadolževanja.

Obrestne mere in načini obračunavanja obresti za najeta posojila so pogodbeno določeni ter predstavljajo poslovno skrivnost, ponderirana letna obrestna mera celotnega dolga družbe DARS pa je na dan 30. 6. 2024 znašala 2,66 %. Obrestna mera celotnega dolga družbe DARS je bila na dan 30. 6. 2024 v intervalu od 0 do 5,1 %.

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež	30. 6. 2023	Indeks
Dolgoročno dobljena posojila pri domačih bankah	387.190.214	34	450.852.122	86
Dolgoročno dobljena posojila pri tujih bankah	623.930.551	54	699.420.588	89
Dolgoročno dobljena posojila pri tujih podjetjih	3.184.955	0	6.369.910	50
Posojilo na osnovi zadolžnice Schuldschein	37.780.000	3	37.780.000	100
Izdane registrirane zadolžnice NSV	100.000.000	9	100.000.000	100
Izdane dolgoročne obveznice	0	0	117.800.967	0
Skupaj	1.152.085.720	100	1.412.223.587	82

Dolgoročne finančne obveznosti po zapadlosti:

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež
Dolgoročne fin. obveznosti z zapadlostjo do 5 let	569.546.484	49 %
Dolgoročne fin. obveznosti z zapadlostjo nad 5 let	582.539.236	51 %
Skupaj	1.152.085.720	100 %

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti v prvem polletju leta 2024:

Dolgoročne finančne obveznosti	stanje 1. 1. 2024	Povečanja I–VI 2024	Zmanjšanja I–VI 2024	stanje 30. 6. 2024
Evropska investicijska banka	560.941.192	0	26.552.311	534.388.881
Nova Ljubljanska banka	168.128.205	0	19.389.103	148.739.102
Kreditanstalt für Wiederaufbau	100.734.377	0	11.192.708	89.541.668
Regione Autonoma Friuli Venezia	3.184.955	0	0	3.184.955
Intesa Sanpaolo	64.000.000	0	2.666.667	61.333.333
Schuldschein	37.780.000	0	0	37.780.000
NKBM (prej Abanka)	26.480.000	0	2.940.000	23.540.000
SKB banka	26.666.667	0	3.333.333	23.333.333
UniCredit Banka Slovenija + Intesa Sanpaolo	87.450.000	0	1.650.000	85.800.000

Dolgoročne finančne obveznosti	stanje 1. 1. 2024	Povečanja I–VI 2024	Zmanjšanja I–VI 2024	stanje 30. 6. 2024
SID banka	46.296.296	0	1.851.852	44.444.444
NSV	100.000.000	0	0	100.000.000
Obveznice	61.758.920	0	61.758.920	0
Skupaj	1.283.420.612	0	131.334.894	1.152.085.720

b.) Dolgoročne obveznost iz najema

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
Dolgoročne obveznosti iz najema - glavnica	1.080.064	1.126.023
Dolgoročne obveznosti iz najema - obresti	-46.322	-32.181
Skupaj dolgoročne obveznosti iz najema	1.033.742	1.093.842

Dolgoročne finančne obveznosti do bank

Stanje dolgoročnega dela glavnice iz bančnih posojil po posameznih posojilodajalcih:

Posojilodajalec	30. 6. 2024	Delež	30. 6. 2023	Delež
Intesa Sanpaolo	61.333.333	6 %	66.666.667	6 %
UniCredit Banka Slovenija + Intesa Sanpaolo	85.800.000	8 %	89.100.000	8 %
NLB	148.739.102	15 %	187.517.308	16 %
NKBM (prej Abanka)	23.540.000	2 %	29.420.000	3 %
SKB banka	23.333.333	2 %	30.000.000	3 %
SID banka	44.444.444	4 %	48.148.148	4 %
Evropska investicijska banka	534.388.881	53 %	587.493.503	51 %
Kreditanstalt für Wiederaufbau	89.541.669	9 %	111.927.085	10 %
Skupaj	1.011.120.764	100 %	1.150.272.711	100 %

a) Posojilo banke Intesa Sanpaolo

V letu 2006 je družba DARS najela posojilo pri banki Intesa Sanpaolo in je bilo namenjeno za refinanciranje oziroma predčasno odplačilo kreditov, najetih pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau. V letu 2016 je družba DARS pri banki Intesa Sanpaolo najela posojilo v višini 80 milijonov evrov, namenjeno za refinanciranje kreditov.

Posojilo banke Intesa Sanpaolo je bilo v prvi polovici leta 2024 odplačano v skupnem znesku 2.666.667 evrov.

Dolgoročna obveznost do banke Intesa Sanpaolo ter roka odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačila	v EUR (brez centov)
II	od 2021 do 2036	61.333.333
Skupaj		61.333.333

b) Posojila NLB

V letih 2007, 2008 in 2013 je družba DARS najela tri posojila pri NLB. Posojila NLB so bila v prvi polovici leta 2024 odplačana v skupnem znesku 19.389.103 evre.

Dolgoročna obveznost do NLB ter roki odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačila	v EUR (brez centov)
I	od 2012 do 2027	88.050.000

Vrsta	Obdobje odplačila	v EUR (brez centov)
II	od 2015 do 2027	10.689.102
III	od 2016 do 2023	50.000.000
Skupaj		148.739.102

c) Posojilo NKBM (prej Abanka)

Leta 2015 je družba DARS pri banki NKBM najela posojilo v višini 50 milijonov evrov, namenjeno za refinanciranje oziroma predčasno odplačilo kreditov. Posojilo banke NKBM je bilo v prvi polovici leta 2024 odplačano v skupnem znesku 2.940.000 evrov.

Dolgoročna obveznost do NKBM ter rok odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačevanja	v EUR (brez centov)
I	od 2021 do 2029	23.540.000
Skupaj		23.540.000

d) Posojilo SKB

Leta 2015 je družba DARS pri banki SKB najela posojilo v višini 50 milijonov evrov, namenjeno za refinanciranje oziroma predčasno odplačilo kreditov. Posojilo banke SKB je bilo v prvi polovici leta 2024 odplačano v skupnem znesku 3.333.333 evrov.

Dolgoročna obveznost do SKB ter rok odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačevanja	v EUR (brez centov)
I	od 2021 do 2028	23.333.333
Skupaj		23.333.333

e) Posojilo UniCredit Banke Slovenija in banke Intesa Sanpaolo

V letu 2016 je družba DARS pri UniCredit Banki Slovenija in banki Intesa Sanpaolo najela posojilo v skupni višini 99 milijonov evrov, namenjeno za refinanciranje oziroma predčasno odplačilo kreditov. Posojilo banke UniCredit Banke Slovenija in banke Intesa Sanpaolo je bilo v prvi polovici leta 2024 odplačano v skupnem znesku 1.650.000 evrov.

Dolgoročna obveznost do UniCredit Banke Slovenija in banke Intesa Sanpaolo ter rok odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačevanja	v EUR (brez centov)
I	od 2021 do 2028	85.800.000
Skupaj		85.800.000

f) Posojilo SID banka

Leta 2016 je družba DARS pri SID banki najela posojilo v višini 50 milijonov evrov, namenjeno za refinanciranje oziroma predčasno odplačilo kreditov. Posojilo SID banke je bilo v prvi polovici leta 2024 odplačano v skupnem znesku 1.851.852 evrov.

Dolgoročna obveznost do SID banke ter rok odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačevanja	v EUR (brez centov)
I	od 2024 do 2036	44.444.444
Skupaj		44.444.444

g) Posojila Evropske investicijske banke (EIB)

Posojila Evropske investicijske banke so bila najeta v obdobju 1994–2022 in so bila v prvi polovici leta 2024 odplačana v znesku 26.552.311 evrov. Končne zapadlosti posojil so med letoma 2014 in 2044.

Dolgoročne obveznosti do Evropske investicijske banke ter roki odplačila posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	v EUR (brez centov)
V	od 2007 do 2027	12.000.000
VI	od 2012 do 2029	25.355.000
VII	od 2014 do 2037	131.818.182
VIII	od 2015 do 2033	130.944.445
IX	od 2016 do 2041	122.692.308
X	od 2019 do 2028	21.578.947
XI	od 2025 do 2044	90.000.000
Skupaj		534.388.881

h) Posojila Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)

V letih 2008 in 2009 je družba DARS pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau najela tri posojila, ki so bila namenjena financiranju gradnje avtocest. Posojilo KfW je bilo v prvi polovici leta 2024 odplačano v znesku 11.192.708 evrov.

Dolgoročne obveznosti do Kreditanstalt für Wiederaufbau ter roki odplačila posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	v EUR (brez centov)
II	od 2013 do 2029	66.875.000
KfW 51	od 2020 do 2029	22.666.669
Skupaj		89.541.669

Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic

Družba DARS ima z namenom financiranja izgradnje in obnavljanja avtocest izdani dve obveznici. Obveznosti iz izdanih obveznic so zavarovane s poroštvom Republike Slovenije. Na dan 30. junij 2024 družba ne izkazuje dolgoročnih finančnih obveznosti na podlagi obveznic, saj so zaradi zapadlosti izkazane med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi na podlagi obveznic.

a) Obveznice DARS 1. emisije (DRS1)

Družba DARS je v letu 2004 izdala obveznice 1. emisije z oznako DRS1 v skupni nominalni vrednosti 56.042.047 evrov. Glavnica v celoti zapade v letu 2024, kuponska obrestna mera pa znaša 5,1 % letno. Z obveznicami se trguje na Ljubljanski borzi.

b) Obveznice DARS 2. emisije (DRS2)

Družba DARS je v letu 2005 izdala obveznice 2. emisije z oznako DRS2 v skupni nominalni vrednosti 61.758.920 evrov. Glavnica v celoti zapade v letu 2025, kuponska obrestna mera pa znaša 4,5 % letno. Z obveznicami se trguje na Ljubljanski borzi.

Druge dolgoročne finančne obveznosti

a) Posojilo Regione Autonoma Friuli Venezia

Posojilo družbe DARS pri podjetju Regione Autonoma Friuli Venezia je bilo pridobljeno na podlagi memoranduma o soglasju med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Italije za gradnjo avtocestnih objektov, potrebnih za povezavo slovenskega avtocestnega omrežja z italijanskim. Posojilo je bilo najeto leta 2000.

Dolgoročne obveznosti do Regione Autonoma Friuli Venezia ter rok odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačil kreditov	v EUR (brez centov)
I	od 2011 do 2025	3.184.955
Skupaj		3.184.955

b) Posojilo Schuldschein

V letu 2015 je družba DARS najela posojilo na osnovi zadolžnice Schuldschein v višini 37,78 milijona evrov. Posojilo je družba DARS najela za dobo 15 let. Schuldschein je sporazum o posojilu, s katerim se ne trguje na organiziranem trgu.

Dolgoročne obveznosti do posojila Schuldschein ter rok odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačil kreditov	v EUR (brez centov)
I	2030	37.780.000
Skupaj		37.780.000

c) Instrument Namensschuldverschreibung (NSV oz. imenska zadolžnica)

V letu 2017 je družba DARS izdala instrument Namensschuldverschreibung (NSV oz. imenska zadolžnica) v višini 100 milijonov evrov. Glavnica v celoti zapade v letu 2037. Z instrumentom se ne trguje na borzi. Namensschuldverschreibung je imenska zadolžnica, ki predstavlja hibrid med obveznico in kreditom, vendar je bližje obveznici. Organizator izdaje vodi knjigo o imetnikih.

Dolgoročne obveznosti iz naslova imenske zadolžnice ter rok odplačila:

Vrsta	Obdobje odplačil kreditov	v EUR (brez centov)
I	2037	100.000.000
Skupaj		100.000.000

d) Dolgoročne obveznosti iz najema

Družba na dan 30. 6. 2024 izkazuje 1.033.742 evrov dolgoročnih obveznosti iz najema.

Dolgoročne poslovne obveznosti

Med drugimi dolgoročnimi poslovnimi obveznostmi je izkazana obveznost iz naslova nadomestila za stavbno pravico v višini 17.993.850 evrov. Na podlagi Letne izvedbene pogodbe (za izvajanje naročila na podlagi 4. člena ZDARS-1 za leto 2024) je kratkoročni del dolgoročne obveznosti prenesen na kratkoročne obveznosti.

Stavbna pravica je bila v skladu z ZDARS-1 ustanovljena v korist družbe DARS na zemljiščih v lasti Republike Slovenije, na katerih so avtoceste kot objekti, ki so bili zgrajeni ali so se začeli graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1. Stavbna pravica je ustanovljena za 50 let (od 4. 12. 2010 do 4. 12. 2060) kot neodplačna. Po Zakonu o uravnoteženju javnih financ se za stavbno pravico plačuje letno nadomestilo v skladu z letno izvedbeno pogodbo za izvajanje naročila na podlagi 4. člena ZDARS-1.

Vrednost nadomestila za stavbno pravico je bila na podlagi mnenja pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin, podanega 7. 6. 2012, določena v znesku 190.810.787 evrov brez DDV. Pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin je 29. 2. 2016 na zahtevo Ministrstva za infrastrukturo ponovno izvedel cenitev stavbne pravice, ki znaša 190.760.000 evrov brez DDV. Družba DARS je izvedla usklajitev vrednosti stavbne pravice na novo ocenjeno vrednost, ki je zdaj za 50.787 evrov nižja od prvotno ocenjene.

V skladu z ZGD-1 in SRS 2016 družba stavbno pravico vodi med opredmetenimi osnovnimi sredstvi v postavki zemljišča.

Kratkoročne finančne obveznosti

Kratkoročne finančne obveznosti v skupni višini 285.211.125 evrov predstavljajo kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu, ter natečene obresti iz posojil, izdanih obveznic in obveznosti iz naslova izvedenih finančnih instrumentov.

Kratkoročne finančne obveznosti do bank v skupni višini 158.092.879 evrov med drugim predstavljajo:

- a. del glavnice kratkoročnih bančnih posojil za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev, ki v plačilo zapadejo v letu 2024;

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
Posojilodajalec		
Evropska investicijska banka V	6.000.000	6.000.000
Evropska investicijska banka VI	6.270.000	6.270.000
Evropska investicijska banka VII	11.363.636	11.363.636
Evropska investicijska banka VIII	16.666.667	16.666.667
Evropska investicijska banka IX	7.435.897	7.435.897
Evropska investicijska banka X	5.368.421	5.368.421
Kreditanstalt für Wiederaufbau 267,5	16.718.750	16.718.750
Kreditanstalt für Wiederaufbau 51	5.666.667	5.666.667
Nova Ljubljanska banka I	26.100.000	17.400.000
Nova Ljubljanska banka II	21.378.205	21.378.205
Intesa Sanpaolo II	5.333.333	5.333.333
NKBM (prej Abanka)	5.880.000	5.880.000
SKB banka	6.666.667	6.666.667
SID banka	3.703.704	1.851.852
UniCredit Banka Slovenija + Intesa Sanpaolo	3.300.000	3.300.000
Skupaj glavnice	147.851.947	137.300.095

- b. natečene obresti od dolgoročnih bančnih posojil na dan 30. 6. 2024 v višini 10.240.932 evrov; kratkoročne finančne obveznosti za obresti se nanašajo na obresti, natečene do 30. 6. 2024, in na obračunane obresti na dan 30. 6. 2024; obrestne mere in način obračunavanja obresti za sklenjene posle so pogodbeno določeni in so bile 30. 6. 2024 v intervalu med 0,0 % in 4,8 % letno.

Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic v skupni višini 120.937.869 evrov med drugim predstavljajo:

- a. izplačilo obveznic za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev, ki zapadejo v plačilo v letu 2024;

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
DRS1	56.042.047	0
DRS2	61.758.920	0
Skupaj obveznice	117.800.967	0

- b. natečene obresti od obveznic na dan 30. 6. 2024 v višini 3.136.902 evrov.

Druge kratkoročne finančne obveznosti v višini 6.180.377 evrov se nanašajo na:

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
Kratkoročni del glavnice posojila Regione Autonoma Friuli Venezia	3.184.955	3.184.955
Kratkoročne finančne obveznosti za natečene obresti od drugih	2.028.788	2.025.061

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	30. 6. 2023
Kratkoročne obveznosti iz najema – glavnica	1.000.674	1.198.938
Kratkoročne obveznosti iz najema - obresti	-34.039	-36.810
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	6.180.377	6.372.145

Družba DARS je izpostavljena obrestnemu tveganju, zato se je v preteklih letih – v skladu s politiko aktivnega upravljanja finančnega tveganja – odločila, da bo zmanjšala izpostavljenost tveganju sprememb obrestnih mer na trgu. Tako je bilo 30. 6. 2024 variabilni obrestni meri izpostavljenih 30,84 % vrednosti portfelja zadolženosti, fiksni obrestni meri pa 68,71 %. Skupaj s sklenjenimi posli obrestnih zamenjav je delež portfelja, izpostavljenega variabilni obrestni meri, znašal 17,15 %, delež portfelja, izpostavljenega fiksni obrestni meri, pa 82,40 %. Preostali odstotek predstavlja brezobrestni kredit.

Za zavarovanje pred obrestnimi tveganji uporabljamo izvedene finančne instrumente (navadna obrestna zamenjava), s katerimi zagotavljamo dolgoročno stabilnost določenega dela variabilnih obrestnih mer. Namen varovanja je fiksiranje obrestne mere, s čimer je dosežen nespremenljiv denarni tok. Pri sklepanju poslov obrestnih zamenjav sledimo načelu, da imajo posli obrestne zamenjave primerljive značilnosti posla varovane postavke (nominalni znesek, ročnost, obračunsko obdobje). Večina izvedenih finančnih instrumentov se uporablja za namen varovanja pred tveganjem spremembe obrestnih mer, kjer varovane postavke predstavljajo učinkovito varovalno razmerje.

Kratkoročne obveznosti iz najema se nanašajo na glavnico v znesku 1.000.674 evrov, zmanjšano za obresti v znesku 34.039 evrov.

Podrobnejši opis izvedenih finančnih instrumentov, ki jih je imela družba sklenjene na dan 30. 6. 2024:

Zavarovanje obrestnega tveganja v skupni višini 150 milijonov evrov

Družba DARS je v drugi polovici leta 2014 sklenila tri posle zavarovanja obrestnega tveganja v skupni višini 150.000.000 evrov z ročnostjo deset let. S posameznimi posli v višini po 50 milijonov evrov je družba DARS delno zavarovala posojila, najeta pri banki KfW (posojilo KfW 267,5) in pri NLB (za posojilo 245 milijonov evrov in 145 milijonov evrov). Posojila so bila zavarovana za deset let s fiksno obrestno mero. V prvi polovici leta 2024 sta zapadla dva posla zavarovanja obrestnih tveganj.

Zavarovanje obrestnega tveganja v višini 50 milijonov evrov

Družba DARS je v prvi polovici leta 2016 sklenila dodaten posel zavarovanja obrestnega tveganja v višini 50.000.000 evrov z ročnostjo deset let. S tem poslom v višini 50 milijonov evrov je družba DARS v celoti zavarovala posojilo, najeto pri banki NLB (posojilo NLB III). Posojilo je bilo zavarovano za deset let s fiksno obrestno mero.

Zavarovanje obrestnega tveganja v višini 99,5 milijona evrov

Družba DARS je v prvi polovici leta 2017 sklenila dva dodatna posla zavarovanja obrestnega tveganja v skupni višini 99.500.000 evrov z ročnostjo deset let. S posameznimi posli v višini po 49,5 milijona evrov in 50 milijonov evrov je družba DARS delno zavarovala posojila, najeta pri banki UniCredit Banka Slovenija in Intesa Sanpaolo Koper (posojilo UNI+IS) in pri KfW (posojilo KfW 267,5). Posojilo je bilo zavarovano za deset let s fiksno obrestno mero.

Kratkoročne poslovne obveznosti

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež	30. 6. 2023	Indeks
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	65.612.200	75	61.427.747	107
Kratkoročne obveznosti za predujme	22.762	0	73.419	31
Kratkoročne obveznosti do delavcev	2.685.692	3	2.489.693	108
Kratkoročne obveznosti do države	24.698.804	28	21.043.559	117
-obveznosti za davek od dohodka pravnih oseb	1.228.624	1	729.523	168
-obveznosti za obračunani DDV	9.021.161	10	9.317.891	97
- kratkoročna obveznost za stavbno pravico	5.921.381	7	5.227.075	113

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež	30. 6. 2023	Indeks
-obveznosti za davke in prispevke	2.090.693	2	1.746.915	120
-druge obveznosti do države	5.339.298	6	2.846.672	188
-obveznosti iz naslova obračunanega pribitka	1.097.648	1	1.175.483	93
Kratkoročne obveznosti do drugih	2.282.800	3	2.920.572	78
Skupaj kratkoročne poslovne obveznosti	95.302.258	108	87.954.991	108

Obveznosti družbe do dobaviteljev predstavljajo neplačane obveznosti za izvedena in obračunana dela pri gradnji avtocest, ki so jih izvajali domači in tuji dobavitelji (vključno s pogodbeno zadržanimi zneski), obveznosti iz naslova odškodnin pri pridobivanju zemljišč za posle v imenu Republike Slovenije in za njen račun, obveznosti iz poslovanja iz naslova upravljanja in vzdrževanja avtocest ter druge kratkoročne poslovne obveznosti.

Pogodbeno zadržana sredstva predstavljajo varščino za dobro izvedbo del in se do izpolnitve vseh pogodbenih obveznosti izvajalcev (prevzem del, odprava vseh pomanjkljivosti, predaja garancij za odpravo napak v garancijski dobi) zadržijo v višini do največ 5 % oziroma 2 % pogodbene vrednosti. Sredstva se zadržujejo tudi iz razloga nepredane dokumentacije, ki bi jo morali izvajalci v skladu s pogodbo priložiti situaciji. V pretežnem delu gre za izjavo izvajalcev, na podlagi katere se v skladu z Zakonom o javnem naročanju neposredno plačuje podizvajalcem, ki so vključeni v izvedbi pogodbenih del. Določena zadržana sredstva, ki jih družba izvajalcem še zadržuje, služijo kot zavarovanje za poplačilo potencialnih finančnih obveznosti iz naslova prejetih zahtevkov podizvajalcev, za kar so bili z izvajalcem sklenjeni sporazumi. Zadržana sredstva po sklenjenih pogodbah z izvajalci pripadajo izvajalcem oziroma podizvajalcem in se nakažejo, ko izvajalci izpolnijo pogodbeno obveznost ter investitorju dostavijo zahtevano dokumentacijo. V nasprotnem primeru se zadržijo do zaključka garancijske dobe in sprostijo pod razveznim pogojem nastanka napak v garancijski dobi. Na 30. 6. 2024 so kratkoročne obveznosti do dobaviteljev iz naslova zadržanih sredstev znašale 25.184.675 evrov in so predstavljale 38-odstotni delež vseh obveznosti do dobaviteljev.

Vlada je 13. 12. 2018 sprejela sklep o uvedbi pribitka k cestnini na določenih odsekih avtocestnega omrežja, ki ga plačujejo cestninski zavezanci v okviru sistema DarsGo. Družba DARS kot upravljavec cestninskih cest je bila dolžna začeti obračunavati pribitek 1. 1. 2019. Zbrana sredstva so namenski prihodek proračuna Republike Slovenije in se bodo lahko uporabila izključno za drugi tir železniške proge Divača–Koper. Pribitek se obračunava vsem zavezancem z vozilom, katerega največja dovoljena masa presega 3,5 tone, ki prevozijo cestninske odseke med Koprom in Ljubljano ter med Ljubljano in Šentrupertom. Na dan 30. 6. 2024 obveznost iz naslova obračunanega pribitka k cestnini znaša 1.097.648 evrov.

Kratkoročne pasivne časovne razmejitev

v EUR (brez centov)	30. 6. 2024	Delež	30. 6. 2023	Indeks
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	6.569.540	8 %	6.010.412	109
Kratkoročne odloženi prihodki	75.556.438	92 %	71.052.995	106
Skupaj kratkoročne pasivne časovne razmejitev	82.125.979	100 %	77.063.407	107

Med obveznostmi družbe so vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki, ki zajemajo vnaprej vračunane:

- stroške za izvedbo revizije računovodskih izkazov za leto 2024 v višini 19.890 evrov,
- stroške nadzornega inženirja za zaključene investicijske projekte v višini 9.726 evrov,
- stroške izvedenih del na investicijah v letu 2022 in 2023 v višini 3.620.230 evrov,
- stroške vzdrževanja asfaltnih vozišč v višini 45.373 evrov ter
- stroške dela v višini 2.874.321 evrov, od tega spremenljivi prejemek uprave v višini 278.820 evrov in variabilni del plače za zaposlene po individualni pogodbi v višini 23.521 evrov, neizkoriščen letni dopust preteklega leta 1.571.980 evrov in poslovno uspešnost zaposlenih za leto 2024 v višini 1.000.000 evrov.

Kratkoročno odloženi prihodki nastanejo, če še niso opravljene sicer že zaračunane ali celo plačane storitve. Oblikovani so bili:

- za zaračunane elektronske vinjete, ki so delno ali v celoti veljavne za uporabo avtocest po 30. 6. 2024, v skupni vrednosti 70.377.116 evrov;
- za zaračunano dobroimetje naloženo na naprave DarsGo v znesku 4.984.492 evrov, ki mu niso sledili cestninski prehodi v istem obdobju; prihodki so odloženi, dokler uporabniki storitev ne opravijo cestninskega prehoda;
- drugi kratkoročno odloženi prihodki v višini 194.830 evrov.

Zunajbilančna evidenca

Družba ima na dan 30. 6. 2024 v zunajbilančni evidenci izkazane naslednje postavke:

1. Znesek v višini 166.581.106 evrov predstavlja potencialna denarna sredstva oziroma terjatve iz naslova prejetih garancij oziroma drugih instrumentov zavarovanja iz naslova kritja povračila škode in tveganja v povezavi z javnim naročilom, izpolnitve pogodbenih obveznosti (dobra in pravočasna izvedba del, tveganje neplačila v roku in v skladu z dogovorjenimi pogodbenimi obveznostmi) ter odprave napak v garancijski dobi.
2. Vrednost zaloge vinjet za uporabo cestninskih cest v Republiki Avstriji, ki jih prodaja družba DARS, znaša 732.412 evrov.
3. Možne obveznosti iz naslova tožb, za katere se s 50-odstotno verjetnostjo ali manj ocenjuje, da bo tožnik uspel v tožbenem zahtevku, na dan 30. 6. 2024 znašajo 6.864.749 evrov (glavnice). Zneska obveze iz navedenih tožbenih zahtevkov prav tako ni mogoče dovolj zanesljivo izmeriti. Glede na potek postopkov je težko z zadostno stopnjo verjetnosti napovedati čas zaključka posamezne zadeve.
4. 3.386.519 evrov predstavljajo terjatve, za katere se ocenjuje, da je verjetnost za kakršnokoli plačilo iz stečajne mase v korist navadnih upnikov, med katere sodijo tudi terjatve družbe DARS, minimalna.
5. 5.261.351 evrov predstavlja obveznost za davek na dodano vrednost iz naslova stavbne pravice.

Pojasnila k izkazu poslovnega izida

Čisti prihodki od prodaje

v EUR (brez centov)	I–VI 2024	Delež	I–VI 2023	Indeks
Prihodki od cestnin	241.186.176	97	231.741.839	104
- prihodki od prodaje vinjet	97.215.056	-	88.359.826	110
- prihodki od cestnine za tovorni promet	136.182.663	-	135.554.932	100
- prihodki od cestnine predora Karavanke	7.788.457	-	7.827.080	100
Prihodki od zakupnin za počivališča	5.384.798	2	5.009.599	107
Prihodki od zapor in čezmernih obremenitev	762.028	0	704.824	108
Prihodki od služnosti za bazne postaje in ostalo	437.360	0	572.400	76
Prihodki od zakupa optičnih vlaken	457.115	0	425.307	107
Prihodki po pogodbi na izvajanje naročila	194.991	0	140.000	139
Drugi prihodki od prodaje	1.073.770	0	1.073.079	100
Skupaj čisti prihodki od prodaje	249.496.239	100	239.667.047	104

Prihodki od pobiranja cestnine so v prvem polletju leta 2024 znašali 241.186.176 evrov in predstavljajo 97 % vseh prihodkov od prodaje. Od tega znašajo prihodki od cestninjenja vozil, težkih do 3,5 tone (vinjetni sistem), 97.215.056 evrov oziroma 40 % prihodkov od cestnin in prihodki od cestninjenja vozil, težkih nad 3,5 tone, 136.182.663 evrov oziroma 57 % prihodkov od cestnin ter prihodki od cestnine predora Karavanke 7.788.457 evrov oziroma 3 % prihodkov od cestnin.

Prihodkom od cestnine sledijo prihodki od zakupnin za počivališča, ki so v prvi polovici leta 2024 znašali 5.384.798 evrov. Prihodki od zakupnin nastanejo z oddajanjem v zakup pravice do uporabe zemljišč ob avtocestah za izvajanje servisnih dejavnosti s področja gostinstva in postavitev bencinskih črpalk s servisi.

Med prihodke od prodaje spadajo še prihodki od zapor in prekomernih obremenitev v višini 762.028 evrov, prihodki od zakupa optičnih vlaken v višini 457.115 evrov in prihodki od zaračunanih služnosti v višini 437.360 evrov.

Prihodki po pogodbi za izvajanje naročila so v prvi polovici leta 2024 znašali 194.991 evrov. Ti prihodki se nanašajo na izvajanje nalog, ki jih družba DARS opravlja v imenu in za račun Republike Slovenije na podlagi letne izvedbene pogodbe in 4. člena ZDARS-1. Naloge vključujejo prostorsko načrtovanje in umeščanje avtocest v prostor ter pridobivanje nepremičnin za potrebne graditve avtocest.

Druge prihodke od prodaje v višini 1.073.770 evrov predstavljajo prihodki od administrativnih stroškov izdaje naprav DarsGo, prihodki od provizije, ustvarjene pri prodaji avstrijskih vinjet, prihodki od vlek, pluzenja, reševanja prometnih nezgod, prihodki iz naslova najemnin za počitniške kapacitete in stanovanj, prihodki od prodaje odpadnega materiala in ostali prihodki.

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve

Lastne storitve investicijskih vlaganj na avtocestah, ki jih ni zaračunala zunanjim izvajalcem storitev obnavljanja avtocest, je družba v prvem polletju letu 2024 usredstvila. Prihodki od usredstvenih lastnih storitev so v prvem polletju leta 2024 znašali 653.833 evrov.

Drugi poslovni prihodki

v EUR (brez centov)	I–VI 2024	Delež	I–VI 2023	Indeks
Odprava dolgoročnih rezervacij	22.017	0	1.195.477	2
Prihodki od porabe/odprave dolgoročno odloženih prihodkov	3.991.746	54	4.112.354	97
Odškodnine od zavarovalnic	1.161.676	16	1.114.893	104
Državna pomoč nadomestila plač covid-19 – drugo	2.175	0	1.091	199
Državna pomoč – povračilo nadomestila bolniških in drugih odsotnosti	596.489	8	705.925	84
Drugi poslovni prihodki	1.681.775	23	871.873	193
Skupaj drugi poslovni prihodki	7.455.878	100	8.001.612	93

Odprava dolgoročnih rezervacij v višini 22.017 evrov vključuje odpravo rezervacij za tožbe v znesku 5.171, odpravo rezervacij revizije 2023 v znesku 7.668 evrov ter odpravo rezervacij iz naslova neizkoriščenih nadur v znesku 9.178 evrov.

Prihodki od porabe dolgoročno odloženih prihodkov v višini 3.991.746 evrov se nanašajo na porabo prejetih nepovratnih sredstev Evropske unije in sofinancerskih sredstev, prejetih za financiranje priprave prostorske in projektne dokumentacije ter graditve avtocest oziroma s tem povezanih nalog (izboljšanje prometne varnosti – graditev sistemov nadzora in vodenja prometa) ter drugih projektov, in na porabo sredstev unovčenih garancij ter zadržanih sredstev izvajalcev. Vrednost dolgoročno odloženih prihodkov se zmanjšuje v skladu z nastankom stroškov (obračunane amortizacije osnovnih sredstev in za zneske drugih vrst stroškov, za katere so bila sredstva prejeta) ter se prenaša v prihodke. Za pokritje stroškov odprave napak izvajalcev gradnje in obnavljanja avtocest ter drugih namenskih stroškov je bilo porabljenih 162.316 evrov sredstev unovčenih garancij in 9.930 evrov zadržanih sredstev izvajalcev.

Odškodnine od zavarovalnic v višini 1.161.676 evrov se nanašajo na odškodnine, prejete od zavarovalnic za odpravo škode, ki je nastala na avtocestnih odsekih in objektih ob avtocestah.

Stroški in poslovni odhodki

Pregled stroškov:

v EUR (brez centov)	I-VI 2024	Delež	I-VI 2023	Indeks
Stroški materiala	5.754.910	3	8.929.080	64
Stroški storitev	27.038.703	16	23.963.619	113
Stroški dela	31.331.860	18	26.631.198	118
Odpisi vrednosti	104.670.077	62	98.705.040	106
Drugi poslovni odhodki	943.640	1	324.585	291
Skupaj stroški in poslovni odhodki	169.739.191	100	158.553.522	107

Stroški materiala

v EUR (brez centov)	I-VI 2024	Delež	I-VI 2023	Indeks
Stroški materiala	1.403.454	24	1.668.061	84
Stroški energije	3.371.710	59	5.982.633	56
Stroški nadomestnih delov	295.689	5	385.946	77
Odpis drobnega inventarja	559.288	10	752.090	74
Drugi stroški materiala	124.769	2	140.350	89
Skupaj stroški materiala	5.754.910	100	8.929.080	64

Stroški storitev

v EUR (brez centov)	I-VI 2024	Delež	I-VI 2023	Indeks
Stroški nadzornega inženirja	493.924	2	421.820	117
Stroški vzdrževanja osnovnih sredstev	11.525.130	43	10.602.776	109
Najemnine	586.113	2	639.627	92
Stroški plačilnega prometa	1.667.553	6	1.559.458	107
Provizija od prodanih vinjet	2.511.784	9	2.453.094	102
Stroški zavarovanj	1.796.828	7	817.373	220
Stroški študentskega dela	437.682	2	462.562	95
Storitve zunanjih DarsGo servisov	1.231.313	5	1.164.226	106
Drugi stroški storitev	6.788.377	25	5.842.682	116
Skupaj stroški storitev	27.038.703	100	23.963.619	113

Stroški dela

v EUR (brez centov)	I-VI 2024	Delež	I-VI 2023	Indeks
Stroški plač	21.635.366	69	18.041.334	120
Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	4.093.642	13	3.734.593	110
Drugi stroški dela	5.602.853	18	4.855.272	115
Skupaj stroški dela	31.331.860	100	26.631.198	118

Stroški dela vključujejo vračunane stroške neizkoriščenega letnega dopusta, stroške jubilejnih nagrad in odpravnin na podlagi aktuarskega izračuna in poslovno uspešnost zaposlenih za leto 2024 za prvo polletje 2024.

Odpisi vrednosti

v EUR (brez centov)	I–VI 2024	Delež	I–VI 2023	Indeks
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev	3.553.197	3	3.304.322	108
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	97.384.818	93	94.513.498	103
Amortizacija naložbenih nepremičnin	14.847	0	14.847	100
Amortizacija najetih osnovnih sredstev	623.788	1	601.114	104
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	3.088.440	3	270.855	1.140
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstev	4.988	0	405	1.233
Skupaj odpisi vrednosti	104.670.077	100	98.705.040	106

Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstvih zajemajo izločitev delov osnovnih sredstev zaradi izvedbe rekonstrukcij avtocestnih odsekov ter obnove in prenove zgradb s pričetkom v prvem polletju 2024.

Drugi poslovni odhodki

Drugi poslovni odhodki v višini 943.640 evrov se med drugim nanašajo na vnaprej vračunane stroške iz naslova pričakovanih izgub v zvezi z odškodninskimi zahtevki za tožbe, na stroške s počitniškimi kapacitetami, članarine, prispevke zbornicam in prispevke za stavbno zemljišče.

Finančni prihodki

V EUR (brez centov)	I–VI 2024	I–VI 2023	Indeks
Finančni prihodki iz posojil, danim drugim	7.760.065	3.290.800	236
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	10.975	2.815	390
Skupaj finančni prihodki	7.771.040	3.293.615	236

Finančni prihodki iz danih posojil izhajajo predvsem iz aktivnega upravljanja presežne likvidnosti.

Finančni prihodki od poslovnih terjatev do drugih zajemajo finančne prihodke iz poslovnih terjatev, zaračunane zamudne obresti in pozitivne tečajne razlike.

Finančni odhodki

V EUR (brez centov)	I–VI 2024	I–VI 2023	Indeks
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	12.273.936	12.478.764	98
Finančni odhodki iz izdanih obveznic	2.806.991	2.794.940	100
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti:	1.773.899	1.773.361	100
- obračunane obresti dolgoročnih kreditov prejetih od drugih	1.748.986	1.744.587	100
- obresti iz naslova najemov	24.800	23.260	107
- negativne obresti iz izpeljanih finančnih instrumentov	0	5.486	0
- negativne tečajne razlike	114	28	413
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	3.176	1.193	266
Skupaj finančni odhodki	16.858.003	17.048.257	99

Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank, predstavljajo obračunane obresti dolgoročnih kreditov. Povprečna ponderirana obrestna mera dolgoročnih kreditov je na dan 30. 6. 2024 znašala 2,66 odstotka.

Finančni odhodki iz izdanih obveznic predstavljajo obračunane obresti iz izdanih dolgoročnih vrednostnih papirjev. Povprečna ponderirana obrestna mera dolgoročnih vrednostnih papirjev je na dan 30. 6. 2024 znašala 4,55 odstotka.

Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti vključujejo obračunane zamudne obresti iz naslova nepravočasno poravnanih obveznosti in negativne tečajne razlike.

Drugi prihodki

V EUR (brez centov)	I-VI 2024	I-VI 2023	Indeks
Prejete odškodnine in pogodbene kazni	214.568	252.275	85
Drugi prihodki	23.389	40.968	57
Skupaj drugi prihodki	237.958	293.244	81

Drugi odhodki

V EUR (brez centov)	I-VI 2024	I-VI 2023	Indeks
Plačane odškodnine	63.223	613.699	10
Donacije	125.329	127.479	98
Drugi odhodki	80	93	85
Skupaj drugi odhodki	188.632	741.271	25

Posli z lastniki in njihovimi povezanimi družbami

Edina ustanoviteljica in delničarka družbe DARS je Republika Slovenija, ki jo v skladu z novim Zakonom o Slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1/Uradni list RS, št. 25/2014) zastopa SDH.

Z lastniki povezane družbe so tiste, v katerih imata Republika Slovenija in SDH skupno neposredno najmanj 20-odstotni lastniški delež. Seznam teh družb je objavljen na spletni strani SDH (<http://www.sdh.si/sl-si/upravljanje-nalozb/seznam-nalozb>).

Pregled transakcij za prvo polovico leta 2024 z družbami, na katere ima država posredno ali neposredno prevladujoč vpliv:

	I–VI 2024
Transakcije iz naslova prodaje	91.469.492
Transakcije iz naslova nabave	30.125.110
Transakcije iz finančnih obveznosti	26.783.708
Transakcije iz finančnih naložb	2.586.587
SKUPAJ	150.964.897

Večina prodaje se je nanašala na storitve, povezane s cestninjenjem, največje nabave so se nanašale na strošek energije, provizijo za prodane vinjete, stroške zavarovanj ter nadgradnjo sredstev sistema DarsGo, stroške gradenj in obnove avtocest ter stroške storitev nadzornega inženirja.

Poleg navedenih terjatev in obveznosti na dan 30. 6. 2024 družba DARS do družb, na katere ima država posredno ali neposredno prevladujoč vpliv, izkazuje naslednja stanja:

	30. 6. 2024
Stanje kratkoročnih terjatev	11.579.826
Stanje kratkoročnih obveznosti	16.632.109
Stanje kratkoročnih finančnih obveznosti iz posojil	51.181.909
Stanje dolgoročnih finančnih obveznosti iz posojil	193.183.547
Stanje dolgoročnih naložb – depoziti	40.000.000
Stanje kratkoročnih finančnih naložb – posli IRS	2.707.443
Stanje kratkoročnih terjatev za obresti	362.815
Stanje dolgoročnih terjatev za obresti	1.747.807
Stanje kratkoročnih obveznosti za obresti	3.352.851
SKUPAJ	320.748.307

Vse transakcije med povezanimi osebami potekajo po tržnih cenah.

Posli med DARS in Republiko Slovenijo so razkriti v okviru ostalih pojasnil.

Kratice in okrajšave

ABC	avtomatsko brezgotovinsko cestninjenje
AC	avtocesta
ASECAP	L'Association Européenne des Concessionnaires d'Autoroutes et Ouvrages à Péage (Evropsko združenje avtocestnih koncesionarjev in upravljavcev cestninskih cest)
BMS	sistem za gospodarjenje s premostitvenimi objekti (<i>Bridge Management System</i>)
C-ITS	kooperativni inteligentni transportni sistem (<i>Cooperative Intelligent Transport System</i>)
covid-19	koronavirusna bolezen 2019 (<i>Coronavirus disease 2019</i>)
DARS	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d.
DGD	dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja
EBIT	poslovni izid iz poslovanja (<i>Earnings before Interest and Taxes</i>)
EBITDA	poslovni izid pred obrestmi, davki in amortizacijo (<i>Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization</i>)
ECS	elektronski cestninski sistem
EFSD	Evropski sklad za strateške naložbe (<i>European Fund for Strategic Investments</i>)
EU	Evropska unija
GNC	glavni nadzorni center
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
HC	hitra cesta
IT	informacijska tehnologija
ITS	inteligentni transportni sistemi
IZ	investicijska zasnova
MZI	Ministrstvo za infrastrukturo
NDM	največja dovoljena masa
OPH	operativni program varstva pred hrupom
OZS	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
PHO	protihrupne ograje
PIZ	predinvesticijska zasnova
PMS	sistem za gospodarjenje z vozišči (<i>Pavement Management System</i>)
PZI	projekt za izvedbo
ReNPRP30	Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 (Uradni list RS, št. 75/16)
ROE	donos na kapital (<i>Return on Equity</i>)
RS	Republika Slovenija
RŠCZ	Republiški štab za civilno zaščito
SDH	Slovenski državni holding, d. d.
SNVP	sistem za nadzor in vodenje prometa
SP	strokovne podlage
SRS	Slovenski računovodski standardi
ZDARS	Zakon o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-UPB1) (Uradni list RS, št. 20/2004)
ZDARS-1	Zakon o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 97/2010-ZDARS-1)
ZGD-1	Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/2009 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15 in 15/17)
ZIUZEOP	Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20 in 61/20)
ZSDH-1	Zakon o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/2014)
ZUJF	Zakon o uravnoveženju javnih financ (Uradni list RS, št. 40/2012)